

TRIBUNA POPORULUI

REDACTIA
Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
pe 10 cor.; pe 1/4 de an
pe 5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
Pentru România și
străinătate pe an:
40 franci.
Manuscrisurile nu se napolază

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Serisori nefrancate nu se
primesc.

Anul IV.

Număr de Duminică

Nr. 7

În jurul chestiei naționale.

În politica de naționalități de
re-o câteva luni încoace pare a se
face o schimbare oarecare. Nu e
vorba, adevărat, nici acum de vre-o
stăpânire mai domoală, ci procesele
se pun la cale ca și în trecut.

Trebue să ne oprim însă asupra
celor ce se petrec în Dietă.

Nu este un singur naționalist româ-
n în Dietă, și totuși, întreagă luna
aceasta tot despre afacerile româ-
nești s'a vorbit, atingându-se, bine
înțeles, și lucruri ce-i privesc pe
Serbi, Slovaci și Sași.

Ear cele ce s'au zis la atâtea
privilegiuri, se deosebesc mult de pă-
rerile de până acum ale fruntașilor
maghiari.

Înainte vreme între Unguri era
cunoscut cel ce se năpustea mai sâ-
latic asupra naționalităților. Tisza
Kálmán ajunsese idolul Ungurimei
pentru-că zisese în Dietă: „*Trebue să
dărobim naționalitățile!*...” A și urmat
apoi un șir lung de pătimase pri-
zoniri.

Apa trece însă, pietrele rămân!
S'au dus Tisza, Szapáry, Wekerle
și Bánffy, dar noi Români am rămas
în picioare și astă vară vizerăm pe
bontele Tisza vorbind chiar în Arad,
între Români, despre înțelegerea ce
trebuie să se facă odată, și încă
grăbnic, între Unguri și Români.

Nestorul politicii naționale, P.
S. Sa Nicolae Popea, episcopul Ca-
ransebeșului, arătase atunci cum se
poate ajunge la o înțelegere: stăpâ-
nirea ungurească să dea Românilor
ceea-ce întemeiași pe legi, avem drept
să cerem!

Și s'a făcut atunci, mai ales între
Români, multă ceartă. Frații dela
Sibiu și Brașov ne învinuieră, pe
noi Arădani, că de ce am stat de
vorbă cu... Ungurii?! Par'că ținta
politicii românești ar fi să dorim
mereu lupta înverșunată, ear nu să
căutăm și să înlesnim pacea între
popoarele din țeara aceasta.

Ba unele foi din România, ale
partidului (conservator) dela putere,
scosese vorba că noi am fi inge-
nunchiat, că ne-am fi abătut dela
porunciile partidului nostru național
și vezi Doamne, îndemnați de dl Stur-
dza, ne-am fi aruncat în brațele Un-
gurilor...

Ținta scriselor acestora era să
lovească în dl Sturdza.

Ce se întâmplă însă acum?
Aceleași foi din România, în
urma vorbirilor rostite în Dietă din
Budapesta, vestesc cu adevărată în-
sufletire împăcarea (?) Maghiarilor cu
Români, ear scrisele „Telegrafului
Român” (foaia I. P. S. Sale Metro-
politului Mețianu — care arăta mai
alături cum s'ar putea face pacea,

cerând încă mai puțin decât P. S. Sa
Episcopul Popea) le înfațesează ca
lucruri înțelepte, pe cari Ungurii vor
grăbi să le primească, punându-se
astfel capat unor lupte între neamuri
cari își strică sie-și răsboindu-se în-
tr'una!

Asta se petrece între Români.
Să vedem acum ce zic Ungurii.
În Dietă un număr mare de „pă-
rinți ai patriei” au vorbit despre
pace. A început contele Tisza și lu-
crurile au ajuns atât de departe, în
cât din stinul partidului întemeiat de
Tisza Kálmán, auzirăm cuvinte sur-
prinzătoare... Întâiul ministru Széll a
avut îndrăzneala să spună că Un-
gurii trebuie să se înțeleagă cu Ro-
mâni, ear nu să-i întărite încă. Wer-
ner și Vészi cer ca Români să intre
în Dietă și să caute apoi a se înțe-
lege cu Ungurii. Despre „agitatori”
s'a zis că nu mai trebuie nici ei pri-
zonii, căci asta nimenui nu folosește,
ci umple numai de ură pe toți Ro-
mâni!

Ear' înafară de Dietă chiar acum
vedem făcându-se sgomot mare în
jurul unei înțelegeri româno-maghiare
ce s'ar pune la cale în Oradea-
mare ..

Sovinietii, cari înainte nu voiau
să audă de cât de supunerea Va-
lachilor, acum nu mai pot de bucurie
aflând că mai mulți Români, slujbași
de ai stăpânirii, ar fi lucrând pentru
o înfrățire.

Din parte-ne nu voim să dăm
însemnătate mare tuturor acestor
arătări.

Câtă vreme Dr. V. Lucaciu este
zilnic dus între gendarmi pe la jude-
cătoria, câtă vreme vedem orândindu-
se tineri români pentru că au în-
cununat mormântul marelui nostru
viteaz Avram Iancu, și așa mai de-
parte: tot prigoniri, — cuvintele de
pace rostite în Dietă rămân vorbe
în vânt!

Cine-i cunoaște însă pe Unguri,
cine își dă seamă de șovinismul care
a coplesit pe toți, nu poate să nu
recunoască însă schimbarea ce s'a
petrecut în stinul lor.

Prin vorbirea sa de la banchetul
din Arad, contele Tisza a făcut,
așa zicând începutul. A pregătit par'că
terenul chiar lui Széll, căci dacă nu
premergeau vorbirile mai domoale de
felul acesta a atător deputați, de
sigur că nici Széll nu îndrănea să
răspundă kossuthistului Komjathy cum
i-a răspuns, ci ar fi finut tonul de
pe vremea lui Tisza Kálmán, după
cum nici ceilalți deputați maghiari
n'ar fi atins coarde mai domoale ca
în trecut, ci ar fi cerut guvernului
să ne pustiească, cu foc și sabie.

Rămâne acum, bine înțeles, ca
stăpânirea să dovedească prin fapte
ceea ce s'a spus în Dietă cu atâtea
bogații de cuvinte.

Ca și astă-vară, când frați de
ai noștri se ridicaseră cu ceartă

asupra-ne, așa și acum, când vedem
că azi sunt Români cari se îmbie ca
ei să mijlocească o înțelegere, ră-
mânem pe lângă păreriile mult vene-
ratului episcop al Caransebeșului:

„... Dacă ne vom alia frățeste,
pe bazele egalei îndreptățiri, noi
Români și Unguri vom forma aici o
tărie, pe care nici porțile iadului nu o
vor birui. Suum cuique! Nici odată
noi n'am voit suprematisare ci luptă
dreaptă am purtat pentru drepturi
ce ni se cuvin.”

Deschiderea Reichsrathului. După o
lungă vacanță, pricinuită de luptele înver-
șunate între partidele slave și germane
austriace, — Reichsrathul sau statul împă-
rătesc din Viena s'a redeschis ieri, în 22 Fe-
bruarie. De mai multe zile încoace, noul
prim ministru austriac Dr. Körber și-a dat
toată silința, să restabilească pacea între
partidele certate și să facă, priu asta, ca-
pabil de lucrare parlamentul Austriei. Întru
cât i'a succes noului ministru-președinte
prin dese conferențe din urmă să readucă
pacea între Cehi și Germani, sa va vedea
foarte în curând. La tot cazul, redeschide-
rea de ieri a porților parlamentului este
ultima încercare, pentru a se dovedi capa-
bilitatea de lucrare pe temeiul constituțio-
nal a mașineriei statului, atât de mult sgu-
duit în temelile sale.

Liga Românilor patrioți. Sub acest
titlu aproape toate ziarele ungurești de mai
alături publicau o corespondență din Ora-
dea-mare, în care vestiau cu bucurie mare,
că în acel oraș s'a pus la cale stringerea
la un loc a Românilor patrioți, cu gând ca
să se facă printr'înși înfrățirea româno-
maghiară. Se pomenia numele d-lui mag-
nat Iosif Gallu, care ar fi să fie capul
acestei ligi, apoi dl Nicolae Pap, director
financiar, I. Groza, Fl. Duma și N. Furu
și... Gramma Döme.

Îndată-ce am văzut amestecătura
aceasta de nume, și se mai pomenia și de
știnca timișoreană, care ar fi să spriginească
întemeierea ligii (?), ni-am zis că avem a
face cu una din multele știri de senzație
ale presei maghiare setoase de... chestii na-
ționale.

Într'adevăr, a doua zi după ce a apă-
rut știrea de mai sus, d-nii Ioan Groza,
Florian Duma și N. Furu din Oradea au
trimis știrii „Nagyvárad” o întimpinare,
în care reduc lucrurile la adevărata lor
valoare.

Nici vorbă de întemeierea unei ase-
menea ligi. Și aceasta din motivul bine-
cunoscut, pentru-că nu sunt Români anti-
patrioți, ci după cum cu multă hotărâre și
demonstrare au spus d-nii susamintiți, chiar
Români, căror Ungurii le zic daco-români.
Își iubesc patria și ori și când sunt gata
a și vărsa pentru ea sângele.

În întimpinarea lor, d-nii Groza, Duma
și Furu desaproabă șovinismul maghiar, care
a făcut chiar pe Ungurii din Oradea să
spargă casele Românilor; ear cât despre
pacea dorită acum și de Unguri, cu multă
dreptate d-lor zic: să înceapă cel mai tare!
Széll să aplice în toată extinderea ei legea

de naționalități, să retragă ordonanțele, prin
care suntem împedecași să ne întrunim, să
nu mai fim, peste tot, prigonii, și pacea
vine de la sine.

Congregația Aradului.

Joi, la 1 Martie n., congreagația comi-
tatalui Aradului va ține adunare extra-
ordinară, având să resolve mai multe afaceri
grabnice.

Alegerile sinodale.

În urma hotărârilor luate, sub pre-
ședinția P. S. Sale Episcopului Goldiș,
atât în consistorul din Arad, cât și în
cel din Oradea, alegerile pentru sinod
se vor face după cum urmează:

I. Pe teritoriul consistorului ara-
dan termin perclus pentru alegeri mire-
nești este ziua de 19 Martie (1 Aprilie);
ear pentru alegerile deputaților preoți
ziua de 30 Martie (12 Aprilie).

Scrutiniul pentru colegiile mirenești
va fi în ziua de 26 Martie (8 Aprilie).

II. Pe teritoriul Oradei-Mare ale-
gerile mirenești (termin perclus) în ziua
de 12/25 Martie, ear alegerile mirenești
în ziua de 23 Martie (5 Aprilie); scri-
tiniul pentru alegerile mirenești în 9/21
Aprilie.

Din Dietă.

Tot chestia naționalităților.

(Sedința dela 21 l. c.)

Cel dintâiu vorbitor al ședinței (la
continuarea desbaterii asupra budgetului
ministeriului pentru treburile din lăuntrul
țării) a fost

Berzevicsy Albert, care pe scurt nu-
mai a vorbit și dînsul despre chestia națio-
nalităților. „Este un lucru de prisos — a
zis Berzevicsy — a mai continua discuția
despre chestia aceasta”. Dînsul împărțese
întru toate politica de naționalități a mi-
nistriului-președinte și roagă pe deputați, să
nu caute contraste între politica de națio-
nalități a fostului guvern și între a celui
actual. Aci politica fiecărui guvern — zice
— este aceeași și deosebirii esenționale nu
sunt și nici n'au fost. Dînsul ar ține ca lu-
cru de tot primejdios, dacă naționalitățile
ar crede, că o schimbare de guvern ar în-
semna totodată și o esențială schimbare în
politica de naționalități a Maghiarilor.

A urmat după dînsul ministru-presi-
dent

Széll Kálmán, care într'o vorbire plină
de energie a polemizat la început cu de-
putatul Komjathy Béla, resfrângând toate
aiurările acestuia în chestia naționalităților.
A accentuat apoi controlul ce-l face asu-
pra aparițiilor „în afară” între naționa-
litățile din patrie, îndeosebi între Români.

Trecând apoi la bîncile nenaghiare
îndeosebi la bîncile românești, ministrul-
președinte Széll a spus următoarele:

„Komjathy a adus vorba și de-
spre bîncile românești, în deosebi

operațiunile „Albinei“. Impotriva acestora—zice—*nimic nu se poate face*. Komjathy spunea, că băncile acestea se ridică peste chestiile economice și fac politică, ori lucrează de-a dreptul cu tendința, să deposedeze pe proprietarii maghiari. Noi trebuie să băgăm de seamă, ca astfel de tendință să nu se valideze. Da, trebuie să le paralizăm în lucrarea lor. Pe terenul economic s'o facă această societatea machiară, municipale și reuniunile, ear în cât aceasta ar căde în sfera statului,—și statul are să paralizese e asemenea tendință, dacă sunt astfel de tendințe.

„Lucrul însă nu este așa de negru. În comitatul Albej-de-jos sunt 5 bănci românești și 9 maghiare; în Torontal 14 românești și 56 ungurești; în Făgăraș 4 românești și 1 ungurească; în comitatul Aradului 2 rom., 11 ungurești; în comitatul Cojocnei 5 românești, 5 ungurești; în Tret-Scaune 2 românești, 6 maghiare; în Bihor 1 românească și 40 ungurești; în Bistrița-Năsăud sunt 9 românești și 5 ungurești; în Solnoc-Dobăca 3 românești și 2 ungurești; în comitatul Hunedoarei 15 românești și 8 ungurești; în Caraș Severin 4 rom. și 13 ungurești; în Brașov 1 rom. și 1 maghiară; în Maramureș 13 ungurești, și nemaghiare nici una. În com. Turda-Arieș sunt 3 românești, 7 ungurești; în com. Sibiu 8 românești, 4 ungurești; în com. Târnavei-mari 1 românească, 4 ungurești; în com. Mureș-Turda 1 rom. și 5 ungurești; în Sălagiu 4 românești și 2 ungurești. — Intre cele ungurești — continuă ministrul-president — se află ici-colea și câte una nemțească. Peste tot însă lucrul e de așa, că din anii 70 încosce s'au înființat: 77 bănci românești și 254 ungurești. (Voce din stânga extremă: Grozav de multe!)

— Ședința de la 22 c. —

Chestiunea națională a fost eară obiect de discuție.

Ugronistul Visontas a ținut să-și spună adevărul și el păreri în această chestie. Zice că dacă politica de naționalități a guvernului actual nu mulțumește pe toți, cauza este că din firea lui, statul ungar este alcătuit așa fel, încât cărmuitorii lui trebuie să țină socoteala de o mulțime de neamuri, față de care îngăduința se impune și astfel chestiile de drept de stat rămân pe al doilea plan.

Numai când Ungaria ar fi stat independent ar pute a impune naționalităților.

Din Bucovina.

Adunare electorală română în Bucovina. În 19 Februarie s'a ținut în Câmpulung (Bucovina) o mare întrunire electorală, convocată de către deputatul Dr. George Popovici. Au luat parte peste 2000 de alegători din întreg cercul electoral. A presidat protopopul Balmoș. — D-l Dr. Popovici a făcut o dare de seamă amănunțită asupra activității sale în „Reichsrath“ și în dieta Bucovinei, în urma căreia adunarea i-a votat încredere. După aceasta adunarea a luat o rezoluție, în care declară, că *Românii vor continua lupta în contra guvernului bucovinean până atunci, până când vor dura actualele stări nesuferite*.

CONSPECTUL

comisarilor consistoriali pentru alegerea deputaților la sinodul e. archiep. aradian, pe periodul 1900—1902.

A) În districtul consistorului din Arad.

	Colegiul preoțesc	Colegiul mirean.
Arad	Vasiliu Mangra,	Dr. Oncu,
Rădea	Vasiliu Beleş,	Paul Milevan,
Siria	George Popoviciu	Șt. Antonescu,
Giula	Ioan Bejan,	Iust Popoviciu
Chișineu	Dr. I. Trailescu,	Mihai Veliciu,
B. Ineu	Const. Gurban,	George Făier,
Buteni	Ioan Petru,	Dr. C. Groza,
Halm.	Ioan Groza,	Teodor Papp,
Timiș.	Dr. Traian Puticiu,	Em. Ungurean,
Virga	Ioan Damaș,	P. Treș,
B. Coml.	Paul Muleșcu,	Dr. N. Oprean,
Lipova	Voicu Hămșea,	Dr. A. Marța,
Chiseșu	Găresim S rbu,	R. Corogariu,
Birchis	Adam Roșu	Dr. I. Suci.

B) În districtul consistorului din Oradea Mare.

O-Mare	Toma Făcălaș,	Dr. Ioan Buda,
Pest	Teodor Filip,	Alexandru Filip,
Tinca	Nicolau Roxin,	Teodor Lășar,
Beliu	Petru Săciu,	Dr. Iustin Papp,
Beiuș	Elia Mogi,	Dr. G. Cosina
Vascoiu	Vasiliu Papp,	Paul Papp.

Chestiunea națională este obiectul de preocupare a dlui Eugen Brode, care sub acest titlu a scris și ni-a trimis spre publicare o serie de articole de un interes deosebit.

Vom începe chiar mâine publicarea acestor arti. olt.

Tot mâine vom publica din peana unui fruntaș al vieții noastre politice o serie de articole asupra afacerii rentei de la Brașov.

Atragem atenția cetitorilor noștri și asupra acestor articole, al căror autor, cunosător al afacerilor noastre bisericesti, a urmărit cu deosebită atenție tot ce s'a petrecut în jurul chestiei rentei.

Războiul buro-englez.

Englezii vestesc lumii, că războiul dintre ei și Buri se apropie de sfârșit; ear Barii spun, că războiul abia numai acum se începe. Adevărul e, că luptele și măsurarea puterilor în vreme de peste 100 de zile și în chip atât de ciudat, au ajuns acum într'un stadiu de tot interesant, tainic, agitat și ne mai auzit. Barii, care până acum în toate luptele purtate au câștigat învingătorii, — acum deodată pe toată lumea și fără de vre o luptă mai serioasă se retrag din fața Englezilor. Unde totuși se întâmplă vre o încercare, cum fu zilele acestea între generalul bar Delarey și generalul englez Clemens, ear mai în urmă între trupele din urmă ale lui Roberts, — tot Barii sunt învingătorii.

În calea de până acum a lui Roberts numai despre o luptă mai serioasă se aduce știri din parte engleză, și anume despre lupta de lângă muntele Paarde, dar nimic nu spun nici despre sfârșitul luptei, nici despre conducătorii Burilor în această luptă. Se comunică numai lista morților și răniților englezi; din aceasta judecând, o luptă sângeroasă, dar nedecisă încă, decurge acolo între armate. — În statul Oranje, ca la 30 miluri engleze spre răsărit dela Jacobsdal, — căci între râniiți din lupta aceasta se amănătesc și generalul englez Macdonald.

Estă acum și câteva din știrile mai noi:

Cu data 21 Februarie se telegrafează la Bruxella: „În timpul de față Barii au răzbit deja Natalul cu desăvârșire. Represențanța diplomatică a Transvaalului prevede, că războiul, care propriu-zis acum nu mai se începe, va dura încă foarte multă vreme. Barii sunt hotărâți să se lupte până la ultima picătură de sânge și până la cel din urmă om. În luptele petrecute mai în urmă în jurul Ladysmithului Englezii au avut pierderi enorme. Astfel, între altele, al 5-lea regiment englez de ulant singur a pierdut 600 de oameni“.

Cu același dat se vestește din Londra: „E foarte probabil, că generalul Cronje

va fi nu numai norocos, dar va primi nou ajutor și va sta cu puteri egale în fața lui Roberts. E lucru recunoscut, că rezistența Burilor nici pe d parte nu este înfrântă. Numai retragerea Burilor din Natal i'a făcut posibil generalului Buller să se apropie de Ladysmith“.

O altă știre din Londra cu datul 21 Februarie spune:

„Încă n'a sosit nici până azi veste sigură despre soartea armatelor lui Cronje, pentru că știrile de până acum în privința aceasta au fost numai născocicie. În-șiși ministrul de război englez comunică acum enorm de lungă listă a ofițerilor căsuși sau răniți în luptele de Sâmbătă și Duminică lângă muntele Paarde; amănunte despre lupte însă nu a înco. Generalul Macdonald a fost rănit foarte grav.“

Intâia luptă cu Cronje.

Cu datul 20 l. c. agenției „Reuter“ i-se raportează din Pretoria peste Lorenzo-Marquez:

„O mulțime de cetățeni și voluntarii au fost chemați sub arme pentru apărarea graniței și în serviciu activ. Presidentul Steijn vestește, că în apropiere de Koodoosrand (în 19 l. c.) Barii au avut o luptă crâncenă cu trupele engleze, care voiau să impresoare tabăra lui Cronje. Englezii au fost bătuti cu pierderi mari. Despre luptele petrecute între Paardeberg și Koodoosrand, în care Barii au cucerit mai multe poziții ocupate de Englezi, generalul Devet a raportat, că pierderea Englezilor în morți și răniți e mare, căzând dintre ei priso iert 40 de inși, pe când dintre Barii abia 2 inși au căzut și 4 au rămas răniți“.

Barii învingători

BRUXELLA, 22 Februarie. Pentru Barii știri foarte favorabile sosesc de pe câmpul de război. Generalul Cronje a reușit o împedeca pe lordul Roberts în calea lui spre Oranje. Numai cu mari încordări de puteri și în luptă continuă și a putut face Roberts drumul de până acum, perzând deja peste o mie de oameni. Lui Cronje i-a succedat a-și uni trupele cu ale lui Schalk Burger, Meyer și Botha. Cu extrema încordare a forțelor sale Roberts s'a silit să impresoare pe Cronje, Barii însă l au înfrânt cu atâta putere, că Englezii au luat o formal la fugă.

Londra, 22 Februarie. În cercurile aproape de guvern se știe deja, că operațiunile de război ale lui Roberts sunt zădărnice. Ingrijirea între Englezi crește pe zi ce trece și se crede ca lucru nelindoios, că Roberts a ajuns în cursă.

Londra, 22 Februarie. În-șiși lordul Roberts raportează: „Barii țin cu mare tărie ocupat muntele Paarde. Poziția lor este atât de favorabilă și puternică, încât eu sunt incapabil de orice atac împotriva lor“.

Berlin, 22 Februarie. Ziarulul „Deutsche Zeitung“ i-se raportează din Jacobsdal:

„Oștirile unite ale Burilor au combătut cu mare tărie toate atacurile Englezilor. Artileria engleză e insuficientă; impresurarea Burilor e pe-și puțină. Două încercări ale Englezilor, de-a ataca pe Barii pe la spate,—au fost zădărnice. Generalul Macdonald a fost bătut; 52 ofițeri și 600 răniți au fost duși în spital. Din două părți vin trupe de ajutor Burilor împotriva Englezilor“.

Londra, 22 Februarie. La Colesberg Barii au nimicit întreg regimentul englez „Wiltshire“. Un ofițer din statul major a căzut mort, ear a tul prisoier împreună cu 140 de oameni.

Bruxella, 22 Febr. Trupele lui French au sosit la Kimberley atât de obosite, că o zi întreagă au trebuit să se odihneasca. Sunt sute de bolnavi, ear cait de as menea pier cu sutele.

Londra, 22 Februarie. „Daily Mail“ primește știrea că în colonia Cap olandezii se prepară de o revoltă generală.

Soartea Ladysmithului.

Londra, 22 Februarie. Barii rupt bombardeză Ladysmith ul. 130 de care s'au depărtat din tabăra puterea lor (a Burilor) întru nimic slăbit.

Răstignirea din Cenad

Ca la Golgota odinioară, unde restignit fariseii și cărturarii neamului lor, așa și în Cenad din alegerea de notar. În Cenad din membri în comitet 20 sunt puteau dar' alege un Românu notar. Dar' ce s'a întâmplat? ce jidani, unguri și serbi au ferul contra „Românilor“, s'au Români fruntași, ear, din răsburare personală, s'au ali mai marele vameșilor, are Jonas și sub conducerea perotunat au mers să-și răstignisă sangele, falnica viță de Traian Iscarioteanu s'a spânzurat văzută ce a făcut cu sangele urgia e asupra numelui seu căci cel mai mare păcat în tradarea de neam.

Cum se vor simți sufletul s'au închinat ieri Mamonului bunării și și-au răstignit lor, răspundă ele învința oam căci înaintea lui Dumnezeu păcat al trădării de sânge este cul păcat, care nu se iartă.

Din Reichsrath

Reichsrathul austriac a fost erit, 22 l. c. Au fost ce față toți noului cabinet, pe care prim-ministrul Körber l'a prezentat camerei prin o lungă și bine primită de întreg parlamentul.

„Guvernul actual—a s'au prim—nu este guvern de partid. Noi adresăm la obiectivitatea și neapăsătorilor partidelor, căci Austria nu e unitar național. Popoarele dintr'asa să se înțeleagă între olaltă și să dea zeu, ca să nune cât mai curând o nizei conlucrării.“

„Cea mai îngrijitoare datorie lului guvern este, să rezolvă chestia naționalităților. Nu atât de optimiști să credem, că luptă atât de înd lungă, în căre s'au putem crea o pace durabilă. În dintău afaceri ni-se ivesc acelea de emia și Moravia. Guvernul s'a dat sl'ata, ca prin conferențe cu cond celor două naționalități să aplanet trastele atât de acute, și nu e vînd nului, dacă unul dintre acești cond au stat departe de aceste conferențe și continuă încă lucrările. Avem rezultat pozitiv, — acum încă nu ști.“

„Cele observate însă până se întăresc în convingerea noastră, că e calea, pe care am pornit, și dacă evenimentele nu vor conturba mersul baterilor, — ca ne va și duce la Guvernul se va ocupa cu chestia tot cu cea mai mare bunăvoință și pe observarea egală îndreptării va creeze cât mai curând o stare de mulțumitoare și durabilă în chest limbă.“

A trecut apoi la chestia pactului chestiile economice și de învățămînt blic, rugând pe deputați să continue toții la aplanarea conflictelor, pentru pută rezolva cu succes și celelalte chestii, de la care depinde exist binel statului, care trebuie să căci statul este pavăza tuturor cetățenilor.

După ministrul president au bit ministrul de comunicații Dr. Engel vöski, care a propus, ca discuția vorbirii program a primului-ministrului înceapă într'una din cele mai apropiate dințe ale parlamentului. Propunerea primită și s'a trecut la desbaterea chestii puse la orinea zilei.

A doua ședință se ține azi, în bruarie.

PASTORALA

P. S. Sale episcopului Nicolae Popea al Caransebeşului.

Să mulțumim lui Dumnezeu, că ne-a vrednicit a ajunge și a serba și anul acesta, în evlavie creștinească sfințele sărbătorilor Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos.

1900 de ani se împlinesc acum, iubitorilor creștini, dela Nașterea Domnului nostru Iisus Christos.

Atunci s'a săvârșit fapta cea mare, cea minunată și măntuitoare a întrupării lui Dumnezeu. Atunci fiul lui Dumnezeu a venit în lume și s'a făcut om, ca să măntuiască pe oameni din întunecatul răbiei și din robia păcatului, și o viață nouă să le pregătească, plină de lumină și de fapte bune virtuozose.

Și lumina lui Christos lumina în întunecatul lumii, dar lumea pe dinșul nu l'a primit. Ear căși l'au primit pe el, li-a dat lor putere, ca să fie filii luminei, plini de har și de adevăr.

Așa a fost atunci, așa este și azi, iubitorilor!

Și astăzi lumina lui Christos luminează în întunecatul lumii. Și astăzi cuvântul lui Dumnezeu, adevărul cel sfânt dumnezeesc al lui Christos, se vestește în lume, pentru binele și fericirea oamenilor.

De 1900 de ani se vestește oamenilor evangelia lui Christos în biserică, prin graiul cel viu al preoților, și în școală, prin cuvântul învățătorilor rîvnitori de adevăr. Și semintele aruncate pe țarina sufletului omenesc, au adus roada sufletescă celor ce au ascultat de glasul învierii celei înhovicicești. Și ei s'au făcut oameni harnici și vrednici: filii iubiiți al Tatălui lor ceresc, plini de rîvnă pentru tot ce e bun, sfânt și înălțător de suflet.

Dar, iubitorilor cler și popor, nu toți oamenii sunt în adâncul lor străbătuți de razele luminei, nu toți ascultă glasul cel sfânt al evangheliei, al adevărului dumnezeesc. Mulți sunt, chiar dintre filii bisericii și neamului nostru, al căror suflet e întunecat, și în întunecul ei dorm somnul morții, și nu vor să audă glasul învierii sufleteste, care înlocuiește le strigă să se trezească din amorteală și să fie vii.

Domnul Christos zice: „Fiiți desăvârșiți”. Asta înseamnă: împodobiți-vă sufletul cu învățătură și cu fapte bune, vrednice de mărire. Noi însă urim învățătura și fugim de lumina minții. Urim și pe aceea, care poartă făclia luminei înaintea copiiiilor noștri și vreau să facă oameni din ei, oameni harnici și vrednici. Se vede, că ne place să ne trîm zilele vieții de pe o zi pe alta în orbia sufletului, în sărăcie și lipsă, dormind somnul morții, căci moartea e partea oamenilor nevoiași, care petrec în întunecul. Și astfel lăsam, și suntem siliți să lăsam pe străinul cu învățătura să vină

să ne ia moșioarele părințești, să ne ia bucătura din gura noastră și a copiilor noștri. Și nu vedem soarta, ce ne așteaptă, că vom fi siliți să luăm bățul în mână și să mergem la spinare, și să plecăm în lume, unde ne va milui Dumnezeu.

Domnul Christos zice: „Iubește pe deaproapele tău, ca pe tine însuși”. Eară noi deoparte pismuim pe prietinel nostru, și ne pare rău, că are cu un ban și o holdă mai mult decât noi; ne pare rău că secerișul holdelor lui e mai îmbelșugat de cât al nostru; și din contră, ne pare bine, când îl vedem în nenorocire, sărac și lipsit și ne rîde înima când auzim că i-s'a întâmplat vr'un rău, că i-s'a primejduit o vită, că i-a ars casa, sau că i-s'au pustii țările prin potop sau prin grindină, și văzându-l trist și desnădăjduit, nu-l sărim într'ajutor și nu facem nimic pentru a-i alina suferințele și a-i mângăia sufletul său amar. Eară de altă parte ne certăm și ne luvrăjbm unii cu alții; ne dușmănim chiar și cu fratele nostru, cu care suntem legați cu legătura de sânge, cu care am petrecut cele mai frumoase zile ale copilăriei noastre, sub același acoperământ părintesc și cu care împreună am dus cele mai plăcute aducerii aminte dela căminul părinților noștri. Și aceste sfinte aducerii aminte, în vîrtegiul sălbatecelor noastre patimi ale urei și îndărjirei noastre păcătoase le dăm uitării cu desăvîrșire; ba încă purtăm procese în potruiva lui, a fratelui nostru, pe viață și pe moarte, pentru un petec de loc sau pentru alt lucru neînsemnat, și mai bine ne place să ne ruinăm averea noastră și pe noi înși-ne cu cărți de judecată și cu pierdere de timp și cu cheltuieli mari în umbletele noastre pe la judecătorii, decât să ne împăcăm cu dînsul și să ducem împreună o adevărată viață frățească, tîgnită și fericită.

Domnul Christos zice: „Fericii sunt cei săraci cu duhul, că acelora este împărăția cerului”. Eară noi ne mândrim și ne sumetăm cu sufletul nostru și desprețuim pe ceilalți oameni, că nu sunt de neam mare ca noi, cu avere ca noi, învățați, luminași și cu atâtea vrednicii ca noi. Și ne uităm la ei peste umăr, ferindu-ne de ei, și lăsându-i fără ajutor și fără sprigini. Ba ni-e rușine chiar și de părinți, frați și surorile noastre sărace, îmbrăcate în haine mai simple, și ne desprețuim limba neamului nostru și obiceiurile și așezăminte de la sfintele patriarhale.

Domnul Christos în sfîrșit zice: „Adu-nați-vă avert, pe care moșiile nu le mănâncă, rugina nu le roade și furii nu le fură”. Eară noi ne legăm inima noastră de ban. Banul e idolul, la care ne închinăm și căruia îl jertfim tot ce avem mai scump, cinstea și odihna sufletului nostru, și fericirea noastră și a copiilor noștri, vremelnice și veșnice. Și nu ne gândim, ba nici prin minte nu ne trece să le lăsam de moștenire mărgăritarul cel de mare preț al lui Christos, lumina minții și a inimii, mai scump decât aurul și argintul și decât toate comorile pămîntului. Da, iubitorilor, ne

putem aduna și avert, cât de multe, pe cale dreaptă, dar, bine să însemnăm, nu ca scop, ci ca mijloace spre acoperirea lip-selor și trebuințelor noastre de toate zi-lele, sufletești și trupești.

Așa este, iubit cler și popor, și astăzi lumina lui Christos luminează în întunecatul lumii, în întunecatul sufletului omenesc. Și astăzi cuvântul lui Dumnezeu se vestește în lume, spre binele și fericirea oamenilor.

Și cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și pun la inimă învățăturile dumnezeiești ale evangheliei lui Christos și le urmează cu dragoste creștinească, aceia filii luminei se vor chema, și vor fi vii, binecuvîntași și fericiiți afăt în viața aceasta, cât și în cea viitoare.

Eară cei ce nu vor asculta și nu vor urma învățăturile sfinte și adevărate ale Mântuitorului, aceia pururea vor rămâne în orbia sufletului lor și vor fi morți sufletește, căci moartea e soarta celor ce petrec în întunecul și orbie.

Să nu ne îndărătnicim deci, iubitorilor, ci să dăm ascultarea cuvenită învățăturilor sfinte dumnezeiești, ca să fim filii luminei, fără care nu e mântuire. Dar' ca să putem face aceasta, să cercetăm regulat biserică, căci acolo ni-se vestește cuvântul lui Dumnezeu prin graiul cel viu al preotului. Mai încolo, să ne îngrijim cuviincios de starea bună a bisericilor și a preoților noștri, să fim statornici ca peatra în credința părinților noștri, și să păstrăm neștirbite obiceiurile și așezămintele noastre strămoșești, bine știind, că acestea ni-au susținut neamul nostru curat și nepătat până în ziua de astăzi.

De asemenea să ne îngrijim și de starea bună a școalelor și învățătorilor noștri confesionali, căci școala e sîca bisericii, cum adese-ori am amintit la alte ocazii.

Știm eu, iubitorilor, că vremile sunt grele, căci și eu simt greutatea lor. Poverile lor ne apasă pe toți deopotrivă. Dar' ce să facem? Datoric avem să ne îngrijim de viitorul lor, căci acesta e viitorul nostru și al copiilor noștri. De nu ne vom îngriji noi de el, cum se cade, vor veni alții peste noi și ne vor călca în picioare.

În sfîrșit să nu uităm, iubitorilor, că viitorul unui popor atîrnă de la buna creștere a tinerimei. Să ne îngrijim deci și prea îngrijim, ca să dăm copiilor noștri o creștere bună creștinească, încă din casa părintească începînd, până ce mintea lor e mai fragedă; căci mai tîrziu, după ce primesc învățături și obiceiuri rele, ei nu se mai schimbă, ci își țin năravul până la moarte.

Cu aceste învățături părintești lafiu de bine a Vă saluta, iubitorilor, la sf. sărbătorii ale Nașterii Domnului și Mântuitorului

nostru Iisus Christos, spre binele și fericirea Voastră, atît în viața aceasta, cât și în cea viitoare; ceea-ce dorindu-vă din inimă, rămân cu binecuvîntarea arhie-rească

Al Vostru

Caransebeș, în 20 Decembrie 1899

de tot binele voitoriu

Nicolae Popea, (m. p. episcop.

Acte și fragmente.

În legătură cu publicarea Proclamațiunii lui E. Gojdu, vă mai trimit vestita „Petițiune a neamului Românesc din Ungaria și Banat”, scrisă de reprezentanții de pe acea vreme ai poporului român.

Dintre „deputații ai națiunii române” sunt unii încă în viață și ar pute să ne mai comunice și alte acte memorabile pentru istoria anilor 1848/9. Paremi-se în Lugoj chiar, mai trăiește dl Ianculescu Iulian, fostul deputat al Torontalului din 1848/9.

Mai întăiu vom publica petițiunea din ședința Românilor adunați în Pesta așa după-cum am aflat-o: După aceea vom publica: a) Cuvîntul către frații români al tinerimei române din Pesta; b) Protocolul adunării naționale din Lugoj. Precum raportul despre adunarea națională din Lugoj către vechia foaie politică din Brașov „Gazeta Transilvaniei” publicat în Nr. 40 ex. 1848 pag. 166 cu dtul Lugoj în 3 Maiu.

Eată petițiunea:

Domnilor ministri!

Nația română și după mărturisirea istoriei e una dintre cele mai vechi nații în Ungaria. De la început după făcuta legătură dând mâna cu Ungurii au apărât patria, și pentru bunul aceleia lucrând cu nemișcată statornicie nu numai sângele și averea și-au jertfit, ba încă împotriva musulmanilor și altor varvari dimpreună cu neamul unguresc au fost zid apărător patriei acesteia, și prin aceasta toată Europa care urmă după lumina civilizației.

Nația aceasta asuprită de valorile veacurilor multe au răbdat fiind amoriță

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.”

Intre doi fii.

La masa mare și bogată
Albit de ani, bătrânul tată
Sta gânditor și cuprindea
Cu mintea-i largă și-l știa
Pe tot copilul ce i gândia.

În dreapta lui semet, viclean,
Rupînd în gându-i an cu an,
Un fiu flămînd de avuții
Nu vrea să-l știe pînă la vîr —
Dar ochii 'n capu-i rid aglobii,

În stînga lui, cameleon,
Un alt băiat se vede 'n tron
Și-și bate gându-afurisit
Să-și vadă tata 'n grab rîcit —
Pe frate său nenorocit!

Toți tac la masă... când de-odat
Un glas din ceriuri a sunat:
„Blăstăm pe voi, copii dușmani,
Setoși de sânge și de bani:
„Voi slugi să fiți, nu căpitani!”

Dar tatăl în genunchi căsînd,
De milă ars, grăi plîngînd:
„Stăpâne bune și 'ndurat,
„O, eartă-le acest păcat,
„Și dă-le 'n suflet gînd curat!...”

Vor trece ani, și cei ce-or fi
În viață, poate-or povesti
Nepoșilor că Cel de sus
'I-a pedepsit, precum li-a spus:
„Nu căpitani, ci slugi i-a pus!”

Covăsinț 1899.
Preot. Al. Munteanu al lui Vasilie.

Cîntec.

M'am învățat ca să mă scol,
Cînd ese găinușă,
Și 'n loc să aic e rugăciune,
Sărut pe Nușă.
Așa ne am învățat de mici,
Ș'asa mi-a spus mătuașă.

De nu pot noaptea ca să dorm,
Năcasul mă doboară,
De nu pot boii 'n zori să-i scot,
M'astept la poară.

De nu voiu săruta pe Nușă,
O mi mă tot omoară.

Imi place 'n zori să merg cu boii
Să prind de dimineață;
Imi place, Doamne, și pe Nușă,
C'a mea viață;

Nainte ca să-mi prind juncanii,
O prind pe ea în brațe!

Sunt omul, care-mi place-al meu,
Imi place mult nevasta,
Dar sunt din fire cam uituc,
Și io's vina la asta?

Ș'atunci imi stau juncanii 'n brazdă,
Și ea-i rea ca năpasta.

Și cînd imi vine-asa năcasul,
Las boii ca să pască,
Și fac pe Nușă vrînd-nevrînd,
Ca să-mi simbească.

Ș'apoi să ari! Nu-i nime 'n stare,
Juncanii să-mi oprească!

Ș'asa e și la sămînat, —
Să crească grăul mare,
De ori-și-care lan ne dăm
O sărutare.

Și boii trag, că știu că moșul
Le dă lor de mîncare!

Și dacă grăul crește mare,
Ne ducem la plivire,
Ș'alegem neghina din grău
Pe la 'nflorire. —

Cu dor ce-așteptăm secerișul,
Să secerăm iubire!

Iosif Stanca.

O dorință.

Toarce fusu 'n roata vremii
Tortul scump al unei vieți,
Ce mereu se 'nlănțuiește
Străbătînd năprasnicii ceți.

Nu se știe, ce tot toarce,
Că firu e 'nvăluit,
Neatins de nici un foarfec,
Nepătruna, nefruit.

Furul tors și 'n răschitor
Este lung povestitor,
De a vremilor ispite
De-a durerilor cumplite.

de patimile străbătății și a recunoștinței. Ziua de poftă a neamurilor întemeiată pe veșnica dreptate s'a ivit! Și anul 1848 urmând îmboldirii geniului patriei acesteia, în binecuvântarea libertății pe toți cetățenii patriei fărăosebire de religie asemenea împărțându-i: de simțul acesta a libertății se bucură și nația română; și timpul acesta după lipsiri de multe veacuri cu piept înflăcărat salutându-l:

Noi în numele nației Române din Ungaria ca trimișii aceleia declarăm: Coronatul împărat din Ungaria și până aci neprecurmat arătata credință, însuflețitorii luptători pentru dreptate, mulțumire, către frații noștri Unguri dragoste, ear' către în-tăiul neatrănătoriu ministerium unguresc simpatie și încrezământ mărturisind: cum-că înem de cea mai sfântă datorie cu patriotică jertfire a ne lupta pentru mărirea Coroanei Ungurești și pentru întregimea împărăției.

Deci dară când pricinile acestea le așternem și hotărît după chemarea noastră în numele nației cu cuvinte ferbinți înainte ministeriului petrecut de dragostea nației, totdeauna suntem datori a mărturisi, cum-că umblarea noastră nu se întemeiază pe aceea ticăloșie omemească, care în carele mărime înștoșată fiind de cercarea grației însuși de sine se supune, ci potrivit cu originea noastră romană, în timpul lipsei Ungurilor cum-că noi suntem adevărați prietini.

Atâta e ce în numele nației, după lipsă și în faptă arătând, cu cuvinte decoperim, și acum:

Ce se atinge de soarta noastră, ne apropiem cu cumpătate noastre dorințe către ministeriul național.

Avem și noi dureri urmate din rău utățile timpurilor: avem și legiuite pofte a cărora leuire și împlinire potrivit timpurilor a o lua în socotință cu atâta mai puțin o putem trece cu vederea: cu cât mai tare suntem încredințați despre aceea, cum-că prin înțita lucrare și astfel de încercare se va nimici; care fiind povățuită de o mână nevăzută a stărei ce a urmat din răutățile timpurilor, ar pute fi și spre primejdia țării noastre.

Durerile care le pomenim se ating de soarta intereselor noastre naționale, și se nasc de acolo: că slavismul încă înainte de câteva sute de ani lipsindu-ne de literile noastre cele românești, și văzând în toate cărțile noastre cele bisericesti și școlasticești slovele lui Ciril, au voit nația noastră a o despărți de către Europa civilizată pentru aceea, ca așa prin o silă morală

să o tragă în cursa slavismului, și fiindcă originalul caracter al nației noastre nu s'a putut strămuta, au întrebunțat și starea noastră cea izolată, fără de a fi fost noi întrebați: acel soiu al slavilor care, în anul 1690 au venit în pământul unguresc, au tras și pe nația Românească, cea de o lege cu sine sub aripile așa numitului: Declara-torium Illiricum. Dela care timp hierarchia (preoțimea) sârbească au monopolizat toate trebile bisericesti și școlastice, cu cea mai mare stricare a nației noastre.

Libertatea, egalitatea și frățietatea nu suferă ca într'o patrie să domnească un popor asupra altuia, și fiindcă firea, caracterul și deosebirea în limbă, cu un cuvânt datorința politică a nației românești *poftește ca să se nimicească amestecarea la oală*, la care țintește panslavismul, pentru aceea:

Din datorința care avem către bunul nației noastre românești mărturisim, că avem neștrămutată voință a ne despărți de către Sârbi în toate trebile bisericesti și școlastice; și după ce din împregiurările mai decurând ivite apriat se vede, cum-că Sârbi prin lucrarea sa voiesc a surpa întregimea cramei ungurești; și după ce și metropolitul sârbesc care se află sub constituția ungurescă, s'au făcut părtași lucrării acesteia, noi pe dinsul ca pe unul, care s'a îndepărtat dela calea legii nu l' putem cunoaște mai mult de cap bisericesc al concetățenilor și al neamului nostru. Așa dară poftim:

1-a) Ocărnuire bisericescă cu totul neatârnată dela metropolitul Carlovșului, care și până atunci, până ce legiuitul nostru sinod în privința aceasta va hotărî, să ocărnuiască provisorie sub nume de vicariu-metropolit, luând lângă sine doi/bărbați adevărați români, unul din ceata preoțescă, ear' altul dintre mireni.

2-a) Să se trimită sub presidenția unui comisar ministerial o comisie din Români și Sârbi — la număr deopotrivă; care cercând starea fundațiilor bisericesti și școlastice, precum și starea și diplomele mănăstirilor, ear' mai vârtos că cine au fost funddorii aceloră, să poată sfîrși mijlocirea despărțirii și ca să poată căpeta fleștecare parte, partea sa.

3-a) Să avem sinod de eșilin și ocărnuire bisericescă și școlastică neatârnată, ai căreia mădulari să fie aleși numai dintre fiii nației noastre.

După credința ce o avem către frații noștri Unguri, și cu care credință precum tare credem, și din partea lor vom fi intim-

pinat, poftele noastre cele politice în următoarele puncturi le cuprindem:

a) Concetățenii Români limba ungurescă o cunosc de diplomatică, însă și ei așteaptă aceea, ca întrebunțarea limbei sale naționale neîmpedecată să se lase în biserici, la învățarea fiilor săi, și pretutindenea în toate trebile nației noastre cele dinlăuntru.

b) Să se ardeice lângă ministru cultului o secție (clasă) deosebită, carea să ocărnuiască trebile Românilor cele bisericesti și școlastice, și în carea să se așeze numai Români adevărați de legea răsăritului în caril poporul are încrezământ.

c) Să se întoarcă mai mare băgare de seamă de aci înainte asupra fiilor nației românești, cari până acumă nu fără durere priviau a fi trecuți cu vederea.

d) La regimentele militarești, mai cu seamă să se așeze oficeri de români.

Care poftă drepte și eșite din suflet adevărat grăbind a le așterne înaltului ministeriu, care e încungiurat de credință și dragoste, noi în numele nostru și în numele nației, carea pre noi aicea ne-au trimis, cu cucernicie poftind și dorind fericirea Patriei noastre, din toată inima și din tot sufletul strigăm: Să trăiască țeara, să trăiască craiul, să trăiască libertatea, egalitatea și frățietatea!

Datu-s'au în Pesta din Ședința Românilor adunați de prin comitaturi ce mai jos se vor însemne, în 21 Maiu 1848.

Gozdu Mano, elnök — Czapos György, helyettes esperes — Boczko Pál, kecskeméti lelkész — Arkai János, — Petrilla Pál, arad megyei képviselő; Drăgos János, — Fonnay György, — Zeiga Miklos, bihar megyei képviselő; Nyikora David, — Szucsu Moyses Szabó János, békés megyei képviselő. Misics János; — Csermena Péter, — Muntyar György. — Brankován Balázs; Popovits Simon, Rács Athanasz, Petrovics János, Ilics István. — Iorgován Miklos, — Czárán Miklos, — Bogdan Vincze, Iankuleszku Iulián — temes és torontál megyei képviselő. Szupa Gyögy, — Szerb Tivadar — Aurán János, Pap Zsigmond — Putits János, Farkits — Sarguna Areta — pesti képviselő; Fogarasy Balázs — Radulovits Gergely, Fogarasy György, Vuja Ignáz, varasdi esperes, — Bozsinka Auxentius, — Fogarasy Todor — Vélja Miklos, theologiai tanító, Marku János, lugosi esperes, — Paskul Miksa, kraszó képviselő.

Comunicat de: *Emilian Micu.*

Din Banat

Timișoara, 25 Decembrie n. 189

Sufletul mi-s'a înveselit, eară în mi-s'a bucurat, aflând, că comuna bicească română gr. cat. din Fabric, se și face.

O mână de oament, dar cu multă dință în Dzeu și cu fiască iubire către rintele lor sufletose, blândul preot d. Trailă, au înfințat și au un cor vrednic de toată lauda.

Acest cor va da în preseara Anului nou și un concert.

Pe cât ne bucurăm de progresul stei mici comune, conduse de un preot prea cinstit și brav, pe atât și sufletul nostru ni-se umplu de amărăciune și căci noi, Români gr.-ort., îndoit mai mult ca gr. cat., cu un preot și un protopop atâta inteligență, advocați etc. în fața numelui că nu dăm nainte, dar chiar pe ite dăm îndărăt, pentru-că la noi nu-i un „Trailă“, care să cerce a crea ceva laudă.

Așa, că gr. cat. merg înainte, pe noi gr. or. ne pirotim mergând — tot dărăt, bagsama din pricina conducătorilor.

Un măiestru

Partea Literară

Pârjol.

Un braț de paie și câteva lemne mult în vatra vecinului au fost deosebiți pentru a preface casa lui Marin în nușă.

Era de peatră casa cea cu pricină de unde s'a escat focul, ear casa lui Mera de bărne și cu acoperiș de paie...

Așa cam către ameză s'a încins umblete, ce țipete, ce învâlmășeală! Totă era strins la locul nenorocului.

Femeile țipau, copiii plângeau, bășii stingeau din resputeri, numai Marin spriginit de zidul vecinului cu brațele cișate pe pept, picior peste picior, ca oale care nu mai are ce perde.

Dela un timp fiacra s'a potolitu și mai avea hrană. Lumea încă a început se rări ca și fumul după-ce focul măgătat.

Câte-au fost în vremi trecute,
Să rămână în veșni mute!
Și de-acumă înainte
Nici să ne mai vină 'n minte!!

Zile mari, fără dureri,
Impletite 'n dulci plăceri,
Să reverse dar ceresc,
Darul cel împărătesc!!

Pronia cu-a sale brațe
Adumbrească-ne pe toți!
Ne trimite zorii frumoase
Și la fi și la nepoți!!

Scumpul nostru neam latin,
Să tot crească, să 'nfiorească
Și de toți să se mărească,
Să scăpăm noi toți din chin!!

Neamul meu și-a mea moșie
Să trăiască pe vecie
Tot în dragoste curată
Și 'n iubire împrumutată!!

Dr. Petru Span.

Alt cântec.

—Dragul mamii puișor,
N'auzi sunetele line
De talange spre isvor?
Turma vinel

Nu o vezi peste coline?
Mergi la mușul oilor!

—Maică, nu pot, că mi-e rău,
Nu știu ce la pept îmi zace
Și te rog pe Dumnezeu
Să-mi dai pace;

Sugă mieii cât le place
Și păcatul fie-al meu!

—Scoală, dragă, ne fă foc
Și ne adă ap' n vase
Și ne fă, Lină, de loc

Rînd la casă;
Boala — focului o lasă,
Nu mă face să mă coc!

—Maică ved cum mă usuc,
Nu pot merge la fântână;
Nu-s în stare ca să duc

Cana'n mână:
Să nu bei o săptămână,
Nu pot maică să mă duc!

—Scoală, dragă, mă omorî;
N'auzi cum ne bat în poartă?
Scoală, ne vin peptori,

Dar te poartă;

Scoală doar' că nu ești moartă
Și ia-ți șurțul cel cu flori!

—Maică's bine pe deplin,
Am scăpat dela perire,
Șurț aici cu flori de crin,

Brău de fire,

Apoi înlăuntru mire
Și pe mas'un vas cu vin!

Iosif Stanca.

Crăișorul și soția.

(Baladă)

Culeasă din popor de C. Muntean.

Fost-a, fost un Crăișor,
Tinerele mândru fcior,
Ce soție 'ș-o luat
Copiliță dintr'alt sat,
Copiliță Româneuță,
La toți vecinii draguță —
Sus pe virful muntelui,

Cum e floarea câmpului.
La Craiu carte 'i-a venit
La bătae de pornit.
Mândra lui din graiu grăia:
De mă lași plângend acasă,
Na-ți mărma de mătășă,
Pe margini în aur trasă.
Crăișor din graiu grăia:
Na-ți mândră inelul meu,
Când inelu-o rugenit,
Să știți mândră c'am perit.
Crăișor că se ducea
La fântâna corbului
În mijlocul codrului,
Mare foc că el făcea
Și aurul se topia
Și mărma de 'acălzia.
Crăișor din graiu grăia:
Beți, fciiori, și odihniți,
Eu mă 'ntorc pe drum 'napoi,
Că acasă 'mi-am uitat
Paloșul cel rotilat.
Crăișorul se lua
Și la drum că el pleca
Și în drum că se 'ntâlnea
C'un voinic cu calul mic.
Crăișor din graiu grăia:
Măi voinic cu calul mic,
Ce veste mai e p'acasă?
Voinicul din graiu grăia:
Acasă vestea nu-i bună,
C'al tău taică a aflat

Era de câtră seară. Marin sta singur în mijlocul pustului, pe locul unde înainte câteva ceasuri a stat casa, masa, vatra... Acum un câmp de cenușă pe care negau că-i va pociumbi arși pe jumătate.

Deasupra cerului era înstelat; în depărtare se ridicau dealurile, bine cunoscutele dealuri ce încunghiurau satul, satul cu ferestre luminate, cu vetrele calde... numai și Floarea nu mai aveau nici acoperiș de-așupra capului.

— Cersitor am rămas, cersitor. — Ba, nu, era de tot... cersitor. Colo în colț mai încă șura cea veche, pe ea a ocolit-ocul, căci mâna sorții te lovește acolo, de te doare mai rău.

Dar unde era Floarea? — Marin își făcea aminte, că s'a apropiat de el odată, încă în învălmășala cea mare, când focul era totuși s'eu. Plângea și l' ruga să nu-și peardă dejdea... Își mai aducea aminte, cum a îmbrășcat-o la o parte și a plecat nebun pe cele două aluri. A umbat, a umbat. —

Si ar mai fi umbat încă, dacă grija ei l' ar fi dus înapoi... la locul nenorocitului... Doamne! doară nu... dar uite colo șura, în șura cea pustie zare de lumină în crepăturile scândurilor; și acum ușa deschide, două femei stau povestind în șura... Una din ele pleacă câtră sat, cealaltă vine câtră el... Marin simte cum îi ghețea inima în pept, căci nu e ea... nu Floarea; e mătușa Stana...

„Bine că vii — du-te la Floarea — eu te duc în sat după lapte” — zice pripită stând spre ușa șurei...

Marin a intrat în șura cea pustie. Să-lă în giur pe o cadă întoarsă cu gura în sus. Arde o lumină... într'un colț al șurei așternut un pat de paie... pe pat... Floarea acoperită cu straie împrumutate din vecini... Vai! pare că e moartă. Ba nu, nu e moartă, căci ține ceva acoperit cu mâna deasupra capului...

„Aveți copil — Marine, nu mai plângeți ne facem noi altă casă, c' avem copil”. Și Floarea trage vâșlul de pe capul celui nou născut. „Nu mai plângeți zice ear, cu graiul slăbit. Dar Marin plânge și mai tare... Își ține în brațe nevasta și copilul și plânge cu hihot: „Și eu am dus și te-am lăsat... singură!”

Ușa șurei se deschide scârțâind din încheieturile ruginite. — E... mătușa Stana cu laptele.

„Știi ceva” — zice ea punând vasul cu lapte pe un scaunel în apropierea patului... „Eu sunt nașa copilului: să-i punem numele... Pârjol”.

M. C.

ZILELE DIN URMA

ale lui
JACOPO ORTIS.

Sub titlul „Scrisorile lui Jacopo Ortis” am publicat în numărul de toate zilele mai multe foiletoane, traduse de doamna Lucreția Russu Șirianu.

Cele de mai la vale sunt a se considera cu finea operet sus amintite.

După miezul nopții, Ortis plecă din munții Euginaici cu posta. La orele 8 dimineața ajunse la mare și merse cu o gondolă la Veneția și la casa părintească. Când veni la el, îl găsi adormit pe o canapea și avea somn liniștit. Deșteptându-se, mă rugă să-î fac unele servicii, și să plătesc la un librar o datorie a lui. Îmi zise: numai azi pot să a aici.

Deși nu-î văzusem aproape de doi ani, totuși nu-î mi-se pără așa de schimbat, după cum mă așteptam. Incetul cu incetul însă observai, că merge foarte încet, așa zicând numai se tărește; vorba lui, care odată era bărbătească și repede, acum eșia cu greu din adâncul pieptului.

Cu atât mai mult se silea să vorbească mereu, și la răspunsurile ce le da mamei lui, când îl întreba despre călătoria lui, adese ori zimbea trist, ceea ce era o particularitate a lui. Când îi zisei, că unii din prietenii lui ar dori să-î vadă, răspunse că nu voeste să vadă pe nimeni. Merse singur, spuse portarului, că nu primește visite. Când veni sus îmi zise: „M'am gândit adese să Vă crut, pe tine și pe mama mea, de durerea despărțirii; dar simțiam nevoe și îmi țineam de datorie să Vă mai ved odată — și crede-mă, aceasta e dovada cea mai puternică despre curagiul meu”.

Cu puține ceasuri înainte de a se însera, se ridică probabil ca să plece. Dar nu îndrăzni să ne spună. Mama lui se apropie de el, și când el se ridică de pe scaun, păsî spre ea cu brațele deschise, ea zise resignată: „Așa dară ești hotărît, iubitul meu tu?”

„Da, da”, răspunse el, îmbrățișându-o și reținându-și numai cu greu lacrimile.

„Cine știe dacă te voi mai revedea? Sunt bătrân și mi-au slăbit puterile!”

„Ne vom revedea, poate — inbițiți mamă, — fi mângâiată, ne vom revedea — și atunci nu ne vom mai despărți în veci, dar acum — Lorenzo îți poate dovedi”.

Ea se întoarse cu spaimă spre mine. „Așa e”, îi răspunse eu. Și îi povestii cum prigonirile încep să se fie mai turbate din cauza răboiului apropiat, chiar și pe mine mă amenință primejdia, mai ales de când mi-s'a prins o epistoală (și așa a și fost, căci peste câteva săptămâni a trebuit să-î mi părăsesc patria). Ea zise pe urmă: „Așa dară trăiește fiul meu, chiar și de parte de mine. De la moartea tatălui tu n'am mai avut nici un cias bun, credeam că tu îmi vei putea mângâea bătrânețele!! — Fie voea domnului. Trăiește tu! Vreau să plâng mai bine departe de tine de cât să te știu în temniță — sau chiar mai bine să te știu mort” — Suspinetele îi încău vocea.

Jacopo îi strînse mâna și se uita la ea par'că ar voi să-î încreadă un secret; iute însă se reculese și o ruga să-î dea binecuvântarea.

Ea ridică mâinile și zise: Te binecuvintez — te binecuvintez; și să te binecuvinte și Dumnezeu atotputernicul.

La scară se mai îmbrățișară odată. Mama nemângâiată își răzîmă capul de pieptul fiului ei.

Așa coborau scara ear' eu îi urmam Ajungând la portar, s'ermana mamă își ridică ochii spre cer. Părea că se roagă în gând pentru fiul ei. Aceasta îi mai dădu putere. Fără să verse o lacrimă, mai binecuvântă odată pe fiul ei; el îi sărută mâna și ea îl sărută pe frunte.

Eu îi priveam plângend. El mă îmbrățișă și îmi promise că mi va mai scrie: „Lângă mama mea, te vei gândi cu sfîntenie la prietonia noastră”. Apoi se mai întoarse odată spre mamă-sa, o privi cu extas și plecă. La capătul stradei se mai uita odată înapoi și ne privi atât de trist, par'că ar fi voit să ne zică: Aceasta e ultima mea privire!

S'ermana mamă rămase pe pragul uși par'că spera că se va mai întoarce odată să și ia rămas bun. Pe urmă: ea își întoarse privirea de la punctul unde dispăruse el, se răzîmă de brațul meu și urcărăm treptele, ea îmi zise: „Dragă Lorenzo”, inima îmi spune, că nu-î voi revedea.”

Pentru că s'o liniștesc, mă hotărîi să-î petrec până la Ancona, și îi promisei că-î voi scrie zilnic. El însă se duse la Padua, unde merse în gazdă la profesorul T. ca să petreacă restul nopții. Acesta îi dădu mai multe recomandatii. Jacopo nu le luă cu el. Merse în pas până în munții Euginaici, și începu să scrie.

Vineri, ora 1.

Și tu scumpul și singurul meu prieten — eartă-mă. Nu-ți dau în grije pe mama mea; știu că și așa în tine își va găsi un al doilea fiu. O maica mea! Tu nu vei mai avea pe fiul tău pe al cărui pept sperai să-ți razimî capul că-unt — aceste buze muribunde n'ai să le mai poți încălzi prin sărutările tale. Și poate mă vei urma! — M'am clătinat multă vreme, o Lorenzo. Este aceasta răsplata pentru 24 de ani plină de speranță și grije? mă întrebam. Totuși trebuie să se întemple! Dumnezeu care îngrigete de toate, nu o va lăsa — și nici tu n'ai s'o părăsești. Ah atunci, când nu-î doriam altceva decât un prieten scump, atunci eram încă fericit. Dumnezeu să te răsplătească! Dar sigur nici tu n'ai sperat că te voiu răspîlăti cu lacrimi. Totuși nu pronunța asupra mormântului meu blestămul grozav: Cine vrea să moară, nu mai iubeste pe nimeni!

Ce n'am încercat? Ce n'am făcut? Cât am implorat pe Dumnezeu?

Ah viața mea constă numai din patimi, și dacă nu le așî pute nimici cu mine, la câte dureri, chinuri, primejdi și poate crime nu m'ar seduce ele! Într'o zi, Lorenzo, înainte de a-î mi fi hotărît ziua morții, îngenunchiasem și mă rugam la Dumnezeu să se îndure de mine și lacrimile-î mi curgeau șiroae — dar deodată mi se uscară ochii, inima-î deveni selbatecă și furioasă și s'ar fi putut crede că cerul mi-a trimis nebunia ca să mă s'gudue. — Mă ridicai repede și scrisei femeii nenorocite, că o voiu aștepta în altă lume, să nu emite a-î mi urma și îi arătai calea cum și când? — Apoi, nu din milă, nu din rușine, nu din căință, nu de frica lui Dumnezeu — nu, ci numai fiind-că m'am gândit că nu mai e fecioara de acum două luni, că e femeia altuia. Pe urmă însă m'am căit.

Am prevăzut, că viața mea ar fi mai dureroasă pentru voi toți, decât moartea mea. — Rămăi cu bine! Toate epistolele îi le vei da tatălui ei. Adună și cărțile mele și le păstrează ca amintire de la prietenul tău Jacopo. Puținii bani și tot ce mai am se află în cușia biuroului meu, și îi le las lui Michéle, tot acolo vei găsi o epistolă pentru Teresa, tu să i-o dai în mână. Rămăi cu bine, rămăi cu bine!

Urmează epistola câtră Teresa. Mă întorc la Teresa mea: — Tu crezi că plec în călătorie. Eu? — să te părăsesc, ca să te aduc din nou la desperare? Până-când mă iubești, până când te iubesc și simt că te voiu iubi în veci, să te părăsesc? Nu, numai moartea ne poate despărți. Deja de

Mândruța ce și-ai lăsat,
Că 'n Dunăre s'o 'necat.
Crăișor că se lua
Pân' la Dunăre mergea;
Dunărea că mi-o seca
Și mândruța și o află.
Crăișor cum o vedea,
De loc c'o 'mbrățoșat
Ca și cum ar fi 'nviat.
Taică-s'eu că mi-î afla
În postav roșu-i băga
Și-a lor tată că-î ducea,
În mânăștire-i băga:
Crăișoru 'l îngropa
La obloc la răsărit;
Pe nevast'o îngropa
La obloc la scăpătat —
Doamne, bine li-o mai stat.
Din Crăișor răsăria
Un brad mândru și frumos
Și din a lui soțioară
Răsărit-a viișoară,
Viișoara s'o întins
Și cu bradul s'o cuprins.
Tatăl p'acolea trecea
Și pe ei c'asa-î vedea,
Din graiu el așa grăia:
Tună, Doamne, și trăsnește
P'acela ce despărtește:
Dragostea mare 'nfocată
Dintr'un fecioraș și fată.

Poesii populare.

Fă-mă, Doamne, ce mi face,
Fă-mă fir de busuioc,
Să mă pună badea'n clop
Și să mă ducă la joc;
Fă-mă fir de tătășică,
Să mă ia al meu badiță
Să mă poarte 'n clop în cap
Să-î mi mai treacă de-al lui drag

Mândra care-î albineață,
Nu-î mi place că-î prea făleată;
Dar' mândra care-î negruță,
Aș vrea să-î mi fie drăguță,
Când îi dau binețe rîde,
Când merg la ea mă cuprinde
Și-î făcută p'al meu plac,
Nu mă caută că-î s'ărac.

Trandafir crescut în bae,
Încoră-te, Nicolae,
Că-î stă bine cu nevastă
Ca trandafiru-'n fereastă,
Când suflă vântu din dos,
Umple casa de miros.

Nicolae, buze moi,
Vină pe seară la noi,
C'am un pîr cu pere moi
Și le-om mânca amîndoi.
Culese de: Nicolae Băiaș al lui Vasilie.

(Din Budaria.)

De când Neamțu-î mi poruncește.
Nici mîncarea nu-î mi tignește.
M'ai făcut, maică, frumos
Neamțului de bun folos,
Când am fost să-î fiu de hasnă,
Mă luă Neamțu la casnă.

Bine-î, Doamne, cui e bine,
Bine-î cui nu cătănește,
Că cinează și prânzește,
Cu-a lui mândră 'n sat trăește;
Dar eu dacă cătănesc,
Nici nu cin, nici nu prânzesc,
Numai tot cu dor trăesc.

Mândră, cu dor de la tine
M'oiu duce într'o grădină
Ș'oiu tot plânge-o săptămînă
Sub o tufă de gergină,
Din lacrimi să fac fântână,
Ș'oiu striga sara pe lună:
Hai, mândră, la apă bună!

Și tu mândră că vei bea
Și-î uita dragostea mea.
Mândră, de te-î mărita,
Trimite pe cineva
Pe trei fire de alun,
Ca să vin să te cunun.
De Cuzma Dragota și Trifu Bacia.

Pagini din istoria României.

de
G. COȘBUC.
1876—1878.

I V. Cucerirea Rahovei.

VII.

La cântecul trîmbiței, musceleni
ies de prin șanțurile redutei de după gar-
durile de pămînt și încep s'alerge cu
înversunare spre tabia Turcilor.

„Întăiu la șanț, voinici!” le striga majorul
Giurescu și dorobanții gâfîind se resfră pe
deal. Focurile curg risipiteochind spre cetățue
Românil se apucă de earbă, de rădăcin

mult îmi sap groapa, și m'am obișnuit să privesc zi și noapte în adâncul ei și s'o măsor cu privirea rece. Numai în aceste ultime momente se înspăimântă firea mea și exclamă—totuși te perd și voui muri— Tu de bună voe fugi de mine. Lacrimile noastre s'au unit—și tu n'ai observat în liniștea mea fioroasă, că aveam să și zic ultimul adio și-ți ceream ultimul bun rămas ?

Când lumea aproape mă stricase, când trecusem aproape prin toate păcatele ei — totuși nu ! păcatele ei m'au pătat poate pentru un moment, dar nu m'au învins nici odată—atunci am căutat virtutea în singurătate. Am inibit ! Tu însuși mi ai dat fericirea, tu mi-ai înfrumșet-o prin razele luminei tale vecnice ; tu mi-ai creat o inimă, care a fost în stare să simtă și să iubească. Dar vai ! Dupămii de speranțe am pierdut totul. Eu însă simt în mine că în cele mai mari suferințe nu ne rămâne decât a alege între moarte și crimă. — Mângăie-te, Tereso ! Dumnezeu spre care îți îndreptezi rugăciunea cu atâta pietate, dacă viața și moartea unei ființe așa de nelăsemnate este vrednică de îngrijiri, nu și va întoarce privirea nici dela mine.—Rămâi cu bine dară — rămâi cu bine lume ! O iubita mea ! Este oare isvorul lacrimilor mele nesecat ? Puțină vreme voui mai plânge și tremura, în curînd se va sfîrși totul.

Dar ochii mei umezi, te vor mai căuta odată, înainte de a se închide pe veci. Te voui vedea, te voui vedea pentru ultima oară, îți voui zice ultimul adio, și voui primi lacrimile tale, ca singurul fruct al unei iubiri așa de mari !

La orele 5 am sosit din Veneția și l'am găsit înaintea casei lui gata să plece a-și lua ultimul adio dela Teresa. Văzându-mă deveni perplex, și mă rugă să-l însoțesc până la familia T. Pe drum nu-mi vorbi nimic, și fața lui avea expresie de o durere resignată. Intrând pe poarta grădinii își ridică ochii spre cer și zise : „Nu lucește azi soarele mult mai frumos ca de altădată, sau numai mi-se pare mie ?”

Când ne apropiam de odaia Teresei, o auzirăm zicînd : „Dar inima lui nu se poate schimba nici odată.” Nu știu dacă Jacopo auzise aceste vorbe, căci nu făcu nici o observare. Bărbatul Teresei era la ea și se plimba în sus și în jos prin odaie, tatăl ei sta la o măsuță cu capul răzimat de mână. Toți tăcurăm. În sfîrșit Jacopo zise : „Măne nu voui mai fi aici !” — Apoi

se sculă, merse la Teresa și îi sărută mâna. Am observat că ea abia își reținea lacrimile. Jacopo îi ținu mâna într'a lui mai multă vreme și o rugă s'o cheme pe Isabelina. Țipetele și suspinele fetiței veniră așa de neaștepte și era atât de nemângăieată, încât nici unul nu ne puturăm reține lacrimile. Cât auzi că vrea să plece, se aruncă de gâtul lui suspinînd : „Ah, Jacopo al meu, de ce mă părăsești ? Jacopo, reîntoarce-te cât mai curînd !” — El nu putu rezista la atîta gingășie și o puse pe Isabelina în brațele Teresei, care nu zise nici o vorbă. „Rămâ-neți cu bine” zise el — și plecă. Dl T. îl petrecu până la poartă, îl îmbrășișă de mai multe ori și îl sărută lăcrimînd. Odoardo îl strînse mâna și îi dori călătorie bună.

Era aproape noaptea când îi porunci lui Michil să prindă caii la trăsură și mă rugă să merg la Padua ca să I aduc epistolele de recomandatie dela profesorul C. Plecai imediat.

Apoi se puse și scrisese următoarele șire sub epistola ce mi-o scrisese în dimineața aceea :

„Fiind-că nu te-am putut cruța de durerea ca să-mi faci tu ultimele servicii — căci înainte de a veni tu, voisem să rog pe preotul pentru acest lucru — acum însă te rog pe tine.

„Dispune să mă îngroape așa cum mă vor găsi, noaptea, fără pompă, fără monument, sub pini de pe colina care e în dosul bisericei. Portretul Teresei să l'ingroape cu mine.

25 Martie 1799.

Prietenul teu
Jacopo Ortis.

Eși și se întoarse numai la miezul nopții acasă. Îi dădu servitorului o epistolă sigilată pentru mine și l' rugă să mi-o dea în mână. Apoi îl strîns : mână și îi zise : „Rămâi cu bine Michel, gîndește-te cu drag la mine !” Se uită prietenește la el, și se duse repede în odaia lui unde încuia ușa. Scrisese mai departe în epistola Teresei.

Ora 1.

„Am vizitat încă odată munții mei iubii, am vizitat lacul celor cinci isvoare, și am trimis ultimul adio pădurilor, câmpurilor, și cerului. O, singurătatea mea : O, vâlcea, tu care mi-ai arătat pentru prima oară calea spre casa fetei divine ! Adesea am îmbrășișat de atunci flori pe spumele tale, ca să le duc pe sub fereastra ei ! Adeseori m'am plimbat cu Teresa pe țermul tău, m'am îmbetat de plăcere, adorînd-o pe ea,

și am deșertat în sorbiri lungi paharul morții.

„O, tu frăgar sfânt ! Și pe tine te-am adorat ; și ție și-am trimis ultimul suspin și ultimul semn de recunoștință. M'am aruncat în genunchi înaintea celui trunchiu, Teresa mea ; earba de sub el a sorbit odată lacrimile cele mai dulci, ca le-am vărsat vr'odată.

„Mi se părea că e caldă și acum de urmele corpului tău divin, mi-se părea că are parfumul tău. Noapte binecuvîntată ! Cât de adînc te-ai imprimat în inima mea ! Ședeam lângă tine, o Teresa, și raza lunii străbătea prin ramuri și se reflecta pe fața ta îngerească ! Am văzut strecurându-se pe fața ta o lacrimă și am sorbit-o, și buzele noastre și suspinele noastre se uniră, ear sufletul meu se revîrta în sufletul tău. Era seara de 13 Maiu, într'o Joie. De atunci n'a trecut nici un minut în care să nu mă mîngăi cu amintirea acelei seri ; m'am considerat ca sfîșit, și n'am mai învrednicit nici o femeie cu privirea mea, căci nu le mai țineam demne de mine după ce am simțit sfîșenia gurei tale.

„Te-am iubit așa-dară, te-am iubit, și te iubesc încă, cu o iubire, ce numai eu o pot cuprinde. Puțin însemnează, o Ingerul meu, moartea pentru acela, care a putut auzi din gura ta că-l iubești ; care s'a electrisat în tot sufletul prin voluptatea sărutărei tale, care a putut plânge cu tine. Stau cu un picior în groapă ; o vino în această strîmtoare, cum obișnuiai odată, înaintea acestor ochi, cari murind se pronesc pe chipul tău, pe ființa ta, care lucește înaintea lor în toată frumșetea, ca o sfîntă. Indată, indată, totul e sfîrșit ; noaptea e înaintată — rămâi cu bine. — Incurînd vom fi despărțiți prin nimic sau prin vecinicia necuprînsă de mîntea omenească. Prin nimic ? Da—da, fiindcă nu te mai am, rog pe bunul Dumnezeu, ca dacă nu ni a rezervat vr'un loc unde să ne unim, să mă predea nimicului. Totuși mor cu sufletul curat, stăpîn pe mine, plin de ființa ta și sigur de lacrimile tale ! Eartă-mă Tereso, și dacă — nu, nu, mîmngăie-te și trăiește spre fericirea sîrmanilor noștri părinți. Dacă ar îndrăsul cineva să te acuse de soartea mea nefericită, rașinează-l cu jurămîntul meu solemn, ce-l pronunț aruncîndu-mă în noaptea morții. Teresa e nevinovată. — Acum primește-mi sufletul !”

Un egomot, ce sîmăna a suspin lung, deșteptă pe servitorul ce dormia în odaia

vecină. Îmi spuse că, deși își făcuse la început, credea că poate stăpîni vorbește în somn ca de obicei.

Dimineața când se deșteptă și în zadar la ușa stăpînului său, ruș sfîrșit broasca uzei. Intră în odaia de care a stăpînului său și la licărirea lei, văzu pe Jacopo zăcînd în sânge, tîndu-se cu moartea.

După-ce alergă în toate părțile pe ajutor și nu găsi pe nimeni acașă, a pezi la familia T. Teresa tocmai voeasă la plimbare cu bărbatul ei, și pe pe servitorul lui Jacopo, îl privi cu tîjune. Atunci Michèle se grăbi la ea rugă pentru ajutor, căci stăpînul le străpuns cu un pumnal și pare că n'arit încă. Teresa îl ascultă nemișcată mîrmurită ; apoi căsu leșinată în brațului Odoardo, fără să verse o lacrimă.

Dl T. fugi iute sperînd să mîntui vieța prietenului său. Îl găsi pe sofa, cu fața aproape îngropată în rini. Era nemișcat și respira foarte puțin infipse pumnalul sub pieptul stîng. Îi trase cămașa de pe piept, căci era de rană prin sângele încheșat. Jacopo sări și îl privi cu ochii împaiangenaș agonie.

Apoi își întinse mîna par'că ar să-l împingă, ear' cu cealaltă voisă prindă mîna — căzu însă cu capul în rini, privi spre cer și își dete sufletul gât li atîrna portretul Teresei, era plin de sânge ; ne făcea să presupunem că în luptă cu moartea sărăta chipul în sale.

Când sositu din Padua, văzui la poartă lui o mulțime de oameni cu fețele în pînă. Mă priviră cu milă și unul mă rugă să intru. Mă repezîtu în odaie și văzui pe Teresei că se aruncase desperat pe căpitan ear' Michèle ingenunchia cu fața la pîmînt. Eu nu puteam plânge, nici vîntam impetrit și priviam fics la sângele preotul și chirurgul, și cu ajutorul lor ne duse dinaintea scenei îngrozite Teresa, spre durerea familiei ei, tăcerea mormîntului.

În noaptea următoare mă tîrîtu mort, care fu înmormîntat pe colina pînă.

(Fine.)

ca să urce dealul, se tiră pe brînci și s'apropie mereu. Ear după ce au ajuns la loc mai neted, cu strigăte năvalnice s'adunară în șiruri de companie și se repeziră asupra șanțului. Turcii părăsesc șanțul și reduta și fug spre cetățuia cea mare de la mijloc, căci de-acolo le vine mai la îndemînă să tragă într'ai noștri și se simt mai la adăpost după celea trei rînduri de șanțuri. Intrase firea în Turci !

Dorobanții se resfiră spre reduta cea mare.

În fruntea tuturor, maiorul Giurescu înaintase până aproape sub redută, cu muscelenii săi risipiți în linie de pîndă. Într'una striga : „Nu vă lăsați copii, că ne prăpădesc păgânii !” Și muscelenii se tot vîrauspre redută.

Dar de-odată s'au oprit. Locotenentul Bordeanu, care comanda compania cea mai din stînga, a început să strige : „Ce vă îngrămădiți într'acolo ! risipiți-vă !” Ear un căprar a răspuns : „A murit domnul maior” — și la auzul acestor vorbe dorobanții s'au cutremurat.

Pe dup'o ridicătură de pămînt se vedeau trei dorobanți cum duceau pe brațe pe maiorul Giurescu mort. Îl lovise glonțul drept în frunte. El s'a clătinat o clipă și a voit să strige ceva, dar l'a podidit sângele pe gură și a căzut pe spate, spriginit de sergentul Mateescu. Acesta s'a plecat spre maior, ca să vadă dacă a murit, dar

în clipa aceea un glonț a lovit pe sergent în creștetul capului și sergentul a căzut grămadă peste maiorul său.

Abia vorbi locotenentul Bordeanu, și abia se întoarse ca să vadă pe maior, voind să zică : „Dumnezeu să-l erte”, când veni un glonț și-l isbi, și rostind încă : „Dumnezeu să-l”, căzu mort.

Mayorul Ene care venia puțin mai în urmă, cu ilfovenii, a luat comanda luptei, după ce-a murit Giurescu. Ascuns după o ridicătură de pămînt, cu vr'o douăzeci de oameni, el luase în mână o pușcă și, stînd pe brînci, ochia spre fesurile din redută. Între ochitorii cei mai din frunte și Turci nu era acum mai departe de cât o asvîrlitură de băț.

Atunci maiorul făcu semn gorniştilor să sune de năvală. Muștelenii și cu ilfovenii alergau cu baioneta.

„Dați de tot !” striga maiorul „dați de tot !”. El vorbia moldovenește, fiind din Băcău. „Nu vă lăsați, puilor !” Și alergau „puil” maiorului vitejește. Dar neputîndu-se stăpîni, maiorul Ene, își tot scotea capul peste ridicătura de pămînt ca să vadă cum alergă și pe unde sunt reșeși oștenii și, dacă ei vor fi înglotiți pe aproape de redută, să iasă și el cu ai sei la larg. Un sergent se tot asvîrlia după maior, luîndu-l în brațe și-l scobora

cu grabă în șanț, rugându l să nu-și pue capul când nu e nevoie. Dar maiorul era aprins ; tot lua pușca și trăgea și sta ce sta, și earăși își scotea capul.

Se vede, că vr'un Turc din redută l-a cunoscut după chipul și în credință că maiorul earăși o să scoată capul, i-a purtat Sămbetele și-a ținut pușca țintită pe locul acela. Abia s'a înălțat Ene din nou, când glonțul din redută i-a trecut prin pept și prin umăr și l-a trîntit în șanț. El a căzut plin de sânge, spriginit de sergentul de la spate și abia a putut rosti vorbele : „Tot înainte, puilor ! Și dați de tot !”

Prin șirurile dorobanților trecu repede ca un fior știrea, că și maiorul Ene a murit.

Semn rău ! Și într'adevăr dorobanții începură să slăbească focul, să și domolească alergătura. Noroc, că tocmai în clipele acestea se umplu coasta de olteni. Veniau mehedințenii aduși de căpitanul Chivu, ca să spriginească lupta la șanțuri. Mehedințenii au împins înainte pe muscelenii, căci veniau repezi și odihniți și nu știau de Ene nimic.

În fruntea lor alerga călare căpitanul și striga într'una din gură, să se ție oamenii de el. Și abia resuflînd, se țineau de el mehedințenii și-l blăstămau calul. Dar i-au scăpat iute-iute Turcii de calul căpitanului, căci din redută sosi un glonț și calul căzu

mort. Căpitanul sări în picioare și o la fugă pe jos alături cu dorobanții.

Acum erau la șanțuri cu toții. dinșenii cu muscelenii și cu împuscându-se cu Turcii, de-aproape seavea puștii de-a dreptul în țeavă, și se unu într'altul cu baioneta. Ear de în reduta cucerită, putnenii și tecu frîmîntau pămîntul de neastîmpăr, lupta din deal.

Și li-a venit și lor în scurtă rîndul.

Căci indată ce începură tunurile din redută să nu mai bată spre Turcilor, ca să nu facă rău la ai Turcii își îndoiră focurile și se năpustă cu totul spre dorobanți.

Tot-odată le sosi și celor din vestea, că maiorul Ene e mort. colonelul Măldărescu, al putnenilor tecucenilor, trebui s'alerge sub cetățuia să cărmuiască pe dorobanți, fiind oficer superior pe câmpul luptei.

El alerga în fuga calului strigînd departe : „Nu vă domoliți, copii că tecucenii !” Și într'adevăr se vedeu din reduta noastră tecucenii, șiruri și alergînd. Dar ei n'aveau în foc, ci numai să iasă în vederea torilor, ca să spărie pe Turci și să imteze pe ai noștri.

NOUȚĂȚI

Arad, 28 Februarie 1900.

P. S. Sa Episcopul Aradului,
Iosif Goldiș, a sosit Joi seara în Arad, după o absență de cinci zile, petrecute în afaceri oficiale la Buda-pesta și Oradea-Mare.

Sentință. Eri s'a publicat sentința Curiei, prin care 21 de țărani în frunte cu preotul lor G. Braja sunt judecați la termen de câte 14 zile, în cunoscutul proces al tulburărilor de acum 9 ani.

Intre pahare. Ideia ligii Românilor patrioți, despre care vorbim în pagina 1 a ziarului nostru, s'a născut în glava grecului Grămma Dö-ne, pretins Român și tovarășul lui prota Putici (pardon!) din Timișoara, ovarăș alică întru fabricarea cărților proaste de școală. Ear vorba a venit între pahare, după cum o spun d-nii Groza, Duma și Fiu. Făcând șgomot, Grămma, care a cum e numai subinspector școlar, a crezut că ajungă inspector. A fost însă demascat și dovedit, că din țințar a vrut să facă ar-năsar.

Novă alegere de notar în Cinteiu. În 9 l. c. n. s'a ținut în comuna Cinteiu comit. Aradului, cercul Chișineului) a doua oară alegere de notar, decând postul acesta a rămas vacant. Ca și la întâia alegere (nimic de de) tot așa și acum fibrul *Cukny* s'a purtat cu poporul de tot scan-talos și a călcat în picioare și legea și dreptul poporului. — Au fost anume 13 concurenți, între cari 8 Români. Fibrul însă n'a pus în candidație nici pe unul dintre acești opt concurenți români, ci a candidat pe doi Unguri (oameni de-al lui) și pe un Român, ca *strohmann* — cum 'ar zice, — pe notarul *Cure* din Szt. L. any elva, care nici nu concurase, nici nu știuse nimic de planul fibrului și pe care poporul nici după noma nu-l cunoscuse. Oamenii bravi însă, înțelegând și de astă dată viclenia și nelegiuirea hidosului fibrului, — i-au tras earșii o dungă peste socoteală. Deși fibrul la votare a respins cu volnicie pe trei votanți, totuși ținuta Românilor alec-torilor și norocul au vrut, ca să nu se facă nici de astădată pe voia lui. A fost ales deci totmai notarul *Cure*, cel care din patjocură și cu viclenie fusese pus de fibrul între candidați. — E foarte probabil, că nou-alesul nu va primi alegerea acută, și astfel de bună seamă o să fie și în treia alegere în Cinteiu, la care, suntem siguri, Români de acolo tot atât de bravi vor purta, ca și până acum.

Etă unde poate împinge lucrurile un dujbaș nedrept și plin de răutate.

Catechet român în Viena. Sub acest titlu ni se scrie: Comitetul cercului școlar al capitalei și residenței Viena, la recoman-darea Consistoriului metropolitau din *Cer-tăuți*, a numit de catechet român pentru Viena pe neobositul preot militar *Pavel Boldea*. În capitala Austriei sunt peste 50 de vi români greco-orientali. Înainte de veni-ea sunumitului preot la Viena, părinții omâni erau constrinși a-și trimite copiii a preotul grec, care, neștiind nici un cu-ânt românesc, fie-cine-și poate închipui, um propunea ei religionea școlărilor ro-mâni. Părintele *Boldea*, pre cum a fost pro-dus de la anul 1888 până la anul 1897 în Budapesta religionea și limba română ele-ctor de neamul nostru, fără nici o răspăță, ot așa și de la 1897. anul transmării ale la Viena, pe lângă împlinirea promptă a exemplară a afacerilor oficialei seu, ne-bosit, cu multă iubire și abnegațiune de sine lucră și se îngrijește de creșterea și evoltarea religioasă și morală a elevilor omâni din Viena. Pentru aceste fapte no-ile și curat românești, cât și pentru altele, arl iml voui permite altă dată a le enu-ăra, societatea acadēmă social-literară România Jună din Viena a ales pe pă-rintele *Boldea* de m. mburu onorar. De la not-ărinții români din Viena, binevoiască Săn-ia Sa a primi și pe această cale f. licităriile noastre cele mai cordiale, cât și expresiu-ea mulțămitei și reconșinței noastre ade-brate sincere!
G. T.

Daruri. Domnul Terențiu Popoviciu, otar în Rieni, a daruit bisericii din Șeghiște

suma de 8 coroane ca ajutor la solvirea unui ornat bisericesc cumpărat de curând. Mai anul trecut Domnia Sa a mai cumpărat tot pentru biserica din Șeghiște cu suma de 4 fl. o icoană frumoasă. Precum au-zim, și pentru biserica din Rieni a cumpărat un prapor împreună cu stimatea sa soție doamna Nina Popoviciu. Primească și pe această cale sincerele noastre mulțămite. *Parochienii.*

Oameni bravi. Cu data 9 Februarie a. c. ni-se scriu din *Gilad* următoarele: În 5 l. c. dimineața, nu se știe din ce pricină, s'a aprins casa juratului Ioan *Magiar* de acolo și a ars cu toate ce-au fost într'însa și în pod: haine, grăul și cucuruzul, a-lunate din toamnă, fără a fi fost asigurată. Bietul om a scăpat numai cu soția și cu trei copilași. În fața acestei nenorociri, părintele *Georgiu Muntean*, preot gr. cath. în loc nu ai decât s'a înțeles cu curatorul școlăii *Petru Cherciu*, și cu un ear au plecat prin sat după milă pe seara nenorocitului. Abia în a patra parte a comunei și numai până la amezzi, sus numiții au adunat dela bunii creștini 28 p. tr. grău și 4 p. tr. cucuruz care le-au dus în curtea păgubitului Ioan *Magiar*. — Iși poate închipui ori-și cine bucu-ria și mulțăm: ea bietului om față de generoșii sei binefăcătoi. — Fapta se laudă de sine.

Himen. La 13/25 Februarie a. c. va fi serbarea cununii d-lui *Petru Opriteșcu* (junior), învățtor gr. ort. în Ciciova (pro-top. Făgăului), cu domnișoara *Silvia Elieca Damsa*, fiica vrednicului preot gr. or. *Nestor Damsa* din Duleo (protopopiatul Bocșel-mortine) la 2 ore după amezzi în bi-serica gr. ort. din Duleo.

Dăpăra Otilia Ozetea, amăla fiică a d-lui Ioachim Ozetea, notar cercul în Retisdorf, și d-lui Macedon Grecu, cleric absolut, fiul d-lui preot gr. or. Ioan Grecu din Hundrabsch, anurță cununis lor, ce se va celebra în biserica gr. or. din Retisdorf Duminecă în 25 Febr. n. la 2 ore după a meazzi. Felicitările noastre!!

Fidanțara Dl Nicolau Palade, absolvent de teologie din Cămpeni și Domnișoara Aurelia Nicola din Abac arada fidan-tați.

Intimpimări. Suntem rugați a publica următoarele:

Pentru a vedea on. public. ce ade-văr graște Dl R. Patia, voui trăta numai, punând față în față, ce am zis eu și ce mi r. spunde d-lui.

Eu zisesem (Nr 247 din 1899 „Trib. Pop.“): „Declar, că nici cheile sf. biserici n'au fost la mine, nici n'am oprit pe cineva a da odăjliile bisericii la înmormântarea ră-posatei soră a d-lui R. Patia și d-lui ră-spunde (Nr. 19 din 1900 a „Trib. Pop.“) prin declarațiunea unor locuitori din Cămpeni astfel: „Subsemnații locuitori din Cămpeni prin aceasta adevărim și în cunoștință de clarăm, cumcă la înmormântarea preotesei Agafia Contes n. Patia, fiind biserica gr. or. Incușă, serviciul funebrel s'a efectuit sub cerul liber, la mormânt, eară recu-sitele necesari, precum icoane, prapori ș. a. s'au procurat dela biserica gr. cat. din Căm-peni, ceea ce prin propria subscriere adev-erim.

Deși se deosebesc usa de alta, totuși dl R. Patia cutează! Se vede!... Căm-peni, 8 Febr. 1900. Romul Furdul, protopop.

— În un număr al ultimului au am fost atacat d'n partea unui gr. or. din Galșa că sunt m. ghiar, fantasez de școală de stat și că de-și saut puțină—67 de familii, din cari sunt 7 țigani (și nu jumătate cum zice corespondentul). gr. cath. în comuna Galșa totuși eu nu mă liniștesc în trecut, ci am cutezat a cere ce e legal, în ce legea ne împărășește. La toate acestea am onoare în următoarele a răspunde:

Ca să fie orientați cetitorii foaiiei în detail: din îndurarea lui D-zeu și grația Escel. Sale dlui Episcop diecesan în prima Ian. 1899 am fost numit administrator în comuna Galșa, unde am aflat nește stări nesuferibile. Intre altele comuna bisericească gr. or. rom. susține școală, ce uniții pen-tru sărăcia și numărul mic al poporului nu e în stare a o face, din ce cauză pruncii uniți frecventează școală confesională gr. or. rom. Comuna bisericească gr. or. pre-

tindea în tot anul de la flește-care unit — fără privire la aceea, că are prunc deobli-gat la școală sau b. — solvirea a lor 31 % zi treizeci și una de procento — cult. Legea despre susținerea școlălor confesionale (1868 XXXVIII. 45 §) însă apriat zice, că în acele comune, unde mai multe confesiuni conviețuesc, dacă cutare confesiune nu e în stare a susține școală, pruncii vor frecven-ta școală celeilalte confesiuni și numai aceia părinți sunt a se însărcina cu cultul, cari au prunci deobligați la școală, și și aceia numai cultul sunt datori a plăti, nu însă și alte spese diecesane. Ce în comuna Galșa din partea comunei biser. nu s'a ținut.

Ajungând în Galșa, am voit a alunga această anomalie, am cercat ca să fie pace între noi, însă antistia comunei bis. gr. or. nici decum nu a voit a se împăca cu acelea ce am cerut, ce înainte forului admini-strativ am și do b. a n. d. i. t. Am cerut aceea, ce susținatul pragraf al legii dictă. Altea va nu am voit, nici nu voesc și pot-tesc. Ideile acelea simple, ce au apărut din peana corespondentului din Galșa siplam-inte nu corespund adevărului.

Acestea am voit a le publica pentru rectificarea mea.

Galșa la 27/8 1900
Augustin Szántai,
preot gr. cat. din Galșa.

Neerolog. *Constantin Jovanovici de Solșița*, mare proprietar și fost deputat die-tal al cercului electoral Moravița, a înce-tat din viață în 19 l. c. în v. r. de 45 ani. Rămășițele pământești ale defunctului au fost înmormântate în 21 l. c. în cripta familiară din V. v. Fie-l ț. rina ușoară!

Corul român din T. Cubin arang-ază la 13/25 Februarie 1900 concert împreunat cu reprezentațiune teatrală în sala cea mare a hotelului „Hoffmann” în favorul fondu-lui său. B. lete de intrare: Locul I. cor. 60 fl.; — loc. II 1 cor. 20 l.; — loc. III. 60 fl. Inceputul precis la 8 ore seara. Supra-solvările se primesc cu mulțămită și se vor publica pe calea jurnalistică. Programul e bogat și foarte variat.

O scenă de senzație la masa lui Mac-Kinley. Eroina scenei este soția amba-sadorului austro ungar la Washington, a lui *Ladislau Hengelmüller*, ear' casul s'a petrecut în casa presidentului Statelor-Unite, *Mac-Kinl y*. Nu de mult adevă pre-identul *Kinley* a dat un prânz diplomatic. Ca și la curțile europene, așa și acolo oampeiți au fost înșirați la masă fiecare după rangul seu. La locul întâiu s'a pus stăpânul casei cu soția sa și după dtegit la dreapta și la stânga ambasadorii, con-sulii, fiecare cu soția sa.

Se știe însă că și între diplomați sunt muși burlaci. Se întâmplă adese-ori, că damela, însoțite asifel de cătră acștia, ajung mai iute la masă decât bărbații lor.

La prânzul lui *Mac-Kinley* de astă-dată dînsul a condus la masă pe soția ambasadorului englez, ear' acesta pe soția presidentului, și așa mai departe, până când 'i-a venit rândul și dnei *Hengelmüller*, pe care avea s'o conducă *Albieros*, repre-sentantul diplomatic al Mexicului. S'a în-templat însă totmai acș scena, care ca un trăsnet a impresionat pe toți cei de față. D-na *Hengelmüller* a declarat anume, că dînsa 'i-nu merge cu ceest om la masă. fiind-că *Albieros* a fost acela, care la timpul seu ca procuror de stat a condămnat la moarte pe nenorocitul împ. r. *Mozimilian*, fratele mai mic al împ. r. *Francisc Iosif*.

Declarațiunea aceasta a produs o con-sternație generală. D-na *Hengelmüller* însă din nou a declarat ministru-lui de externe *Hayn*, că ea mai bucuos pleacă numai de-cât acasă, decât să șadă lângă un om ca *Albieros*. În fața acestei declarațiuni categorice, ministru-l de externe n'a știut singur ce să facă; în cele din urmă afa-cerea s'a regulat astfel, că d-na *Hengel-müller* a fost condusă de consulul Svedic.

Iși poate ori și cine închipui, cât de greu atina a ră-nas *Albieros* de acest re-fus neașteptat Prânzul diplomaticilor a decurs foarte agitat și nimeni nu mai vorbia despre alta, decât despre acest cas. Știrca s'a răspândit repede în toate părțile, și se discută viu la toate curțile europene.

Se vestește, că la primirea știrii Ma-jestatea Sa Monarcul nostru s'a bucurat

foarte mult de ținuta soției ambasadorului și a declarat, că procederea ei l'a atins foarte plăcut.

Avis pentru abonenții „Revistei Ilu-strate”. Rugăm pe St. d-ni cari au abonat foaia noastră pe a. c. să fie liniștiți pentru întârzierea ei, căci în scurt timp vom fi gata cu arangiamntul tipografiei noastre proprie din nou înființată, și atunci vor primi toți numerii restanți și vom continua edarea în ordine, ear pe cel ce nu s'au abonat până acum îl rugăm să grăbească cu trimiterea abonamentului, pentru-că nu-merii întrecători nu vom tipări.

O calfă se caută pentru prăvălia ro-mânească din Șiria cu condițiuni favorabile, doritorii să se adreseze la *Nicolae Lăză-rescu* econom în Șiria (*Világos*).

Se află de vânzare o casă în Recaș, cu 8 chilii, ear în curte (ocol) două case separate cu 5 chilii, pivniță (podrum) bună încât în tot Recașul nu se află așa acomo-dată și care nici odată nu conține apă; gră-dina la casă cu pomi și cu vie și o altă grădină afară în hotar. Deslușiri mai de-taliate se pot căpăta în Recaș la doamna veduvă proprietăreasă *Eufemia Stanislavie-vici*.

Rachiu bun de prune, ars de două ori, se găsește de vânzare la dl *Partenie Draghici*, în Hălmagiu (*Nagy-Halmagy*), cu prețul de 50 cr. litrul. Vinde mai puțin 100 litre. Cantitatea 10 Hl. Din acestea 6 Hl. are tărta de 50 linii, ear' 4 Hl. 48 linii, și așa tot mai sus.

Bibliografie. A apărut în tipografia Ciurcu et Comp. din Brașov „Chiemarea învățătorului” cu o „Programă specială a oarelor pe săptămână” de la școală cu un învățător, de I. Bota

Se află de vânzare la librăria Ciurcu în Brașov, la librăria archid. în Sibiu și la autor în *Cetea u. p. Tövis*. Prețul 44 filer.

Posta redacției.

Abon. 1'29. Te vei duce la Ligă (Str. Nouă 6). D'acolo te vor îndrepta.

A. D. în C. Tarian. Publicăm numai poporale.

N. 851. Lipova. Dacă am publica, nu-mai cu subscrierea D-Tale s'ar pute. Ear D-Ta iai răspunderea înainte legii?..

Zervești. Stăruiti ca consistorul să grăbească. Publicând în foaie, desigur că am supăra consistorul, în care trebuie să avem încredere cu toții.

Posta administrației.

Dnl *Iuliu Ioanoviciu Inv. Zsena*: Dela noi vi se trimite foaia regulat; cauza ne-primirei numai posta din Gavoșdia poate fi.

Dnl *Marcu Poja, Găul-mic*: Noi expe-dăm Vineria pentru toți; expediții deosebite nu putem face.

Dnl *George Pop Kapnikbánya*: Noi v'o trimitem regulat în fiecare săptămână. Pentru-ce nu ați reclamat la posta din *Kap-nikbánya*? Altum noi am făcut totmai așa în arătare la direcția postelor din Oradea-mare și credem să se facă odată rânduială cu aceste miserabilități.

Cea mai bună și mai antiseptică apă pentru gură.

La un pahar de apă ajunge 2 picături.

Prețul unei sticle o coroană. se capătă la

Vojtek și Weisz
prăvălie de drugherie și parfumarie în Arad.

Editor: **Aurel Popoviciu-Barclanu**.
Red. respons.: **Ioan Rusu Șirianu**.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „VICTORIA“ prin aceasta se invită conform §. 17 din statute la a

XII-a adunare generală ordinară,

căreia se va ține în Arad la 4 Martie 1900 st. nou la 10 oare înainte de amiază, în localitățile institutului (strada Archiducele Iosif Nr. 2.)

OBIECTE:

1. Raportul direcțiunii, al comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.
2. Modificarea §. 56 din statute.
3. Deciderea asupra distribuirii profitului curat.
4. Alegerea a 2 membrii în direcțiune.
5. Alegerea comitetului de cenzori.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiat în sensul §. 22 al statutelor, sânt a-și depune acțiunile, eventual dovezile de plenipotență la cassa institutului sau la institutele de credit și economii „Albina“ Sibiu, „Timișiana“ Timișoara, „Bihoreana“ Oradea-Mare și „Oraviciana“ Oravița, cel puțin cu 24 oare înainte de adunarea generală.

Arad, în 18 Februarie 1900.

Direcțiunea institutului

Bilanț pro 31 Decembrie 1899

Active			Pasive		
	florini	or.		florini	or.
Cassa în numerar:	21837	83	Capital social		
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	6185	77	3000 acții à 100 fl.	300000	
Cambii	1614487	21	Fondul de rezervă al		
Imprumuturi hipotecari	343703	—	acționarilor	181932,74	
Avansuri pe efecte	22447	—	Fondul de pensuni	17630,25	149562 99
Casa proprie strada Arch. Ios. Nr. 2 și alte realități	76673	22	Depuneri spre fructificare	1299370	04
Efecte proprii	17693	81	Depozite de cassă	6195	83
Mobilier	4889,14		Cambii reescontate	308089	50
după 10% amortisare	488,91	4400 23	Contribuție restantă după int. depunerilor sem. II.	3274	61
Diverse conturi debitoare și interese trans. restante	25272	68	Interese transitoare anticipate	16349	92
			Dividende neridicate	1177	—
			Profit transpus din 1898	4664	—
			Profit net	44116,86	48780 86
	2132800	75		2132800	75

Direcțiunea:

Dr. Vuia m. p.
președinte.

Arad, 31 Decembrie 1899.

Pentru contabilitate:
Raleu m. p.
secretar.

Oncu m. p.
dir. executiv
Petru Truția m. p.

V. Mangra m. p.

Mihail Velicic m. p.

Ciorogariu m. p.

I. Papp m. p.

Karátsonyi m. p.

Dr. Cioclan

Comitetul de supraveghiere:

Esaminând contul prezent l'am aflat corect

Arad, 21 Februarie st. n. 1900

Georgiu Popovici m. p.

G. Feier m. p.

Vasile Papp m. p.

Traian Vațianu m. p.

Nicolau Marcu m. p.

Debit

Contul de profituri și pierderi

Credit

Debit			Credit		
	florini	or.		florini	or.
Interese: pentru depuneri spre fructificare	64993	64	Interese: dela cambii	111023,97	
Spese: Registre, imprimate, lemne, lumină, diverse	6094,98		„ hipotecă	30868,99	
Contribuție și 10% dare după inter. depunerilor	16248,26		„ lombard	1900,46	
Chiria	1000	24343 24	„ efectele proprii	547,36	144340 78
Salare	13685	67	Chirie și alte arēnzi	3084	16
Bani de cuartir	1209	98	Provisiuni	2707	86
Porto	2027	91	Venit transpus din 1898	4664	—
Competințe de timbru	256	59			
Amortisare din mobilier	488	91			
Venit transpus din 1898: 4664					
Venit net pro 1899	44116,86	48780 86			
	154796	80		154796	80

Direcțiunea:

Dr. Vuia m. p.
președinte.

Arad, 31 Decembrie 1899

Pentru contabilitate:
Raleu m. p.
secretar.

Oncu m. p.
dir. executiv

Petru Truția m. p.

Mihail Velicic m. p.

Ciorogariu m. p.

V. Mangra m. p.

I. Papp m. p.

Karátsonyi m. p.

Dr. Cioclan m. p.

Comitetul de supraveghiere:

Esaminând contul prezent l'am aflat corect.

Arad, 21 Februarie st. n. 1900.

Georgiu Popovici m. p.

G. Feier m. p.

Vasile Papp m. p.

Traian Vațianu m. p.

Nicolau Marcu m. p.